

**ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4129

Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται, σύμφωνα με το άρθρο 76 παρ. 7 του Συντάγματος, ο παρών Κώδικας Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, με τον οποίο κωδικοποιούνται οι ισχύουσες διατάξεις

ΚΩΔΙΚΑΣ ΝΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Α΄ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο

1 Αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο:

- α) Ασκεί τον προβλεπόμενο από το άρθρο 98 παρ.1 περίπτωση α΄ του Συντάγματος έλεγχο των δαπανών του Κράτους, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 33 του παρόντος νόμου, και των άλλων νομικών προσώπων που με ειδική διάταξη νόμου υπάγονται κάθε φορά στον έλεγχο αυτόν.
- β) Διενεργεί υποχρεωτικά κατασταλακτικό έλεγχο σε όλους τους λογαριασμούς ή τους απολογισμούς των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και στον εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού λογαριασμό με την ονομασία «Ειδικός Λογαριασμός Εγγυήσεων

Γεωργικών Προϊόντων» του άρθρου 26 παρ. 1 του ν. 992/1979 (Α΄ 280). Σε κατασταλτικό έλεγχο υπόκειται και κάθε φορέας που έλαβε καθ' οιονδήποτε τρόπο χρηματοδότηση ή επιχορήγηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

- γ) Παρακολουθεί τα έσοδα του Κράτους.
- δ) Παρακολουθεί την κανονική είσπραξη των εσόδων των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 52 του παρόντος νόμου.
- ε) Αποφαίνεται επί του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους.

Αρ. Φύλλου 52

28 Φεβρουαρίου 2013

- στ) Εποπτεύει τους δημόσιους υπολόγους όσον αφορά την τήρηση των διατάξεων του Δημοσίου Λογιστικού.
- ζ) Εποπτεύει τις εγγυήσεις που παρέχουν οι δημόσιοι υπόλογοι σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- η) Ελέγχει την τήρηση των απαγορεύσεων που προ- βλέπονται στα άρθρα 1, 3 και 6 του ν. 1256/1982 (Α΄ 65). θ) Ασκει έλεγχο νομιμότητας στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 35, 36 και 37.
- ι) Διενεργεί έλεγχο στην οικονομική διαχείριση ή σε επί μέρους διοικητικές και διαχειριστικές πράξεις του Κράτους και των νομικών προσώπων και οργανισμών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 85 του ν. 1892/1990 (Α΄ 101).
  - ια) Δύναται να διενεργεί έλεγχο για κάθε έργο, προμήθεια, επιχορήγηση, ενίσχυση κ.λπ. και γενικά για κάθε πρόγραμμα που χρηματοδοτείται είτε ολικά είτε μερικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 16 του ν. 2145/1993 (Α΄ 88).
  - ιβ) Αποφαίνεται για την απαλλαγή από την ευθύνη των υπολόγων που λογοδοτούν ενώπιόν του για κάθε απώλεια, έλλειψη ή φθορά χρημάτων, υλικού ή παραστατικών στοιχείων πληρωμής κάθε είδους.
  - ιγ) Αποφασίζει οριστικά για την καταχώρηση ή μη σε ειδικά βιβλία του συνόλου ή μέρους ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, καθώς και συμβεβαιωμένων οφειλών προς τρίτους, που έχουν βεβαιωθεί κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974, Α΄

- 90) και θεωρούνται ανεπίδεκτες είσπραξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 65 του παρόντος.
- ιδ) Κρίνει τις ενστάσεις κατά των πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού Οικονομικών κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς του προς εκτέλεση των πράξεων ή αποφάσεων κανονισμού σύνταξης σε βάρος του Δημοσίου ή την πληρωμή των συντάξεων γενικά, περιλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν καταλογισμό σύνταξης που εισπράχθηκε αχρεωστήτως.
  - ιε) Δικάζει τις υποθέσεις που αναφέρονται στην αστική ευθύνη των πολιτικών και στρατιωτικών δημοσίων υπαλλήλων, καθώς και των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. για ζημία που προκλήθηκε στο Δημόσιο, στους Ο.Τ.Α. ή σε άλλα Ν.Π.Δ.Δ..
  - ιστ) Δικάζει τις αμφισβητήσεις που ανακύπτουν από τον έλεγχο των λογαριασμών των υπολόγων.
  - ιζ) Δικάζει τις εφέσεις κατά πράξεων καταλογισμού που εκδίδονται ύστερα από τον έλεγχο της περίπτωσης η' του άρθρου αυτού.
  - ιη) Δικάζει τις εφέσεις που υπάγονται με βάση τις κείμενες διατάξεις στην αρμοδιότητά του κατά κατα- λογιστικών αποφάσεων, οι οποίες εκδίδονται από τους Υπουργούς ή άλλα αρμόδια προς τούτο συλλογικά ή μη όργανα της διοίκησης και αφορούν τη διαχείριση υλικού ή χρημάτων του Δημοσίου ή των Ν.Π.Δ.Δ. γενικά.
  - ιθ) Δικάζει τις εφέσεις: αα) κατά των πράξεων των Κλιμακίων και Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπου αυτές προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, ββ) κατά των πράξεων κανονισμού σύνταξης της Υπηρεσίας Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, γγ) κατά των αποφάσεων της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων του άρθρου 1 του α.ν. 599/1968 (Α' 258) και δδ) κατά των πράξεων της Επιτροπής του άρθρου 4 του α.ν. 599/1968.
  - κ) Δικάζει τις συνταξιοδοτικές υποθέσεις που αφορούν δημοσίους υπαλλήλους, οι οποίοι από 1.1.2011 υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.
  - κα) Αίρει την αμφισβήτηση ως προς την πραγματική και συντάξιμη υπηρεσία υπαλλήλου για την αυτοδίκαιη απόλυσή του λόγω συμπλήρωσης τριακονταπενταετίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1 του ν. 1232/1982 (Α' 22).
  - κβ) Δικάζει τις προσφυγές κατά αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών περί επιβολής προστίμου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 27 παρ. 22 του ν. 2166/1993 (Α' 137).

- κγ) Δικάζει τις εφέσεις κατά καταλογιστικών αποφάσεων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21 παρ. 15 του ν. 2190/1994 (Α΄ 28).
- κδ) Δικάζει τις προσφυγές κατά καταλογιστικών αποφάσεων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 50 παρ. 5 του ν. 2725/1999 (Α΄ 121).
- κε) Δικάζει τις εφέσεις κατά αποφάσεων του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με τις οποίες διατάσσεται η επιστροφή από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που θεωρούνται δημόσιοι υπόλογοι, των ποσών που παρανόμως ή αχρεωστήτως εισέπραξαν σε βάρος του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 28 του ν. 2520/ 1997 (Α΄ 173).
- κστ) Αποφαίνεται για υποθέσεις που ανακύπτουν από τον έλεγχο περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στα άρθρα 1 του ν. 3213/2003 (Α΄ 309) και 1 παρ. 1 του ν. 4065/2012 (Α΄ 77).
- κζ) Γνωμοδοτεί, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος, σε νομοσχέδια που αναφέρονται στην τροποποίηση των συνταξιοδοτικών νόμων ή στην απονομή σύνταξης ή στην αναγνώριση υπηρεσίας που παρέχει δικαίωμα σε σύνταξη, εφόσον η σύνταξη βαρύνει το δημόσιο ταμείο ή τον προϋπολογισμό Ν.Π.Δ.Δ..
- κη) Γνωμοδοτεί σε θέματα που θέτουν οι Υπουργοί εφόσον, κατά την κρίση του, η ζητούμενη γνώμη του δεν αποτελεί πρόκριμα των πράξεων ή των δικαστικών του αποφάσεων. Για θέματα μισθών και συντάξεων γνωμοδοτεί μόνο σε ερωτήματα του Υπουργού Οικονομικών.
- κθ) Παρέχει υπηρεσίες ελέγχου διαχείρισης διεθνών οργανισμών στους οποίους συμμετέχει η Ελλάδα και εκτελεί διεθνή εκπαιδευτικά προγράμματα παροχής ελεγκτικής τεχνογνωσίας σε ελεγκτικούς θεσμούς αντίστοιχους προς αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 3038/ 2002 (Α΄ 180).
- λ) Δικάζει τα ένδικα βοηθήματα και μέσα κατά καταλογιστικών αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών εις βάρος εκκαθαριστών περιουσιών που περιέρχονται στο Δημόσιο λόγω κληρονομίας, κληροδοσίας ή δωρεάς, καθώς και εκτελεστών διαθηκών, με τις οποίες καταλείπονται στο Δημόσιο, στους Ο.Τ.Α. και σε λοιπά νομικά πρόσωπα, καθώς και σε κοινωφελή ιδρύματα ή σωματεία κληρονομίες ή κληροδοτήματα υπέρ δημόσιων ή κοινωφελών σκοπών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 32, 33, 35, 56, 82, 85 και 102 του α.ν. 2039/1939 (Α΄ 455).
- λα) Ασκεί επίσης και κάθε άλλη αρμοδιότητα, που του ανατίθεται με νόμο.

2. Όλες οι δαπάνες του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. (πρώτου και δεύτερου βαθμού) και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και τα έσοδα αυτών, υπόκεινται σε έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν και τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Β΄ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ

Άρθρο

2 Οργανικές θέσεις

- 1.** Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελείται από: α) τον Πρόεδρο
β) οκτώ (8) Αντιπροέδρους
γ) τριάντα (30) Συμβούλους
δ) σαράντα τέσσερις (44) Παρέδρους και
ε) σαράντα πέντε (45) Εισηγητές - δόκιμους Εισηγητές.
- 2.** Στο Ελεγκτικό Συνέδριο υπηρετούν επίσης ένας (1) Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας, ένας (1) Επίτροπος της Επικρατείας με βαθμό Αντιπροέδρου Ελεγκτικού Συνεδρίου και τρεις (3) Αντεπίτροποι της Επικρατείας.

Άρθρο 3

Δικαστικοί Σχηματισμοί

Οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από διατάξεις του παρόντος ή από διατάγματα που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, ασκούνται από την Ολομέλεια, τα Τμήματα και τα Κλιμάκια.

Άρθρο 4

Ολομέλεια

1. Η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποτελείται από τον Πρόεδρο, τους Αντιπροέδρους και τους Συμβούλους. Για την ύπαρξη απαρτίας απαιτείται να παρίστανται οι μισοί συν ένας από το συνολικό αριθμό των υπαρχόντων μελών της, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του νόμιμου αναπληρωτή του. Ο αριθμός των μελών διατηρείται περιττός με την αποχώρηση του

νεότερου Συμβούλου ή αν αυτός είναι εισηγητής στη δικαζόμενη υπόθεση με την αποχώρηση του αμέσως αρχαιότερου του.

2. Οι συμμετέχοντες στις δημόσιες συνεδριάσεις της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου φορούν τήβεννο, η οποία καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

3. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να καθορίζεται ελάσσων και μείζων Ολομέλεια αυτού και οι αρμοδιότητες αυτών. Η ελάσσων Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου συγκροτείται από τον Πρόεδρο και το ένα τρίτο των μελών του και τον γραμματέα. Η μείζων Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου συγκροτείται από το σύνολο των μελών του και τον γραμματέα. Ο αριθμός των μελών της ελάσσονος και της μείζονος Ολομέλειας πρέπει να είναι περιττός. Στην ελάσσονα και τη μείζονα Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιτρέπεται να προβλέπεται και η συμμετοχή δύο Παρέδρων με συμβουλευτική γνώμη.

4. Η ελάσσων Ολομέλεια μπορεί να παραπέμψει υπόθεση στη μείζονα Ολομέλεια. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να παραπέμψει υπόθεση απευθείας στη μείζονα Ολομέλεια λόγω μείζονος σπουδαιότητας.

Άρθρο 5

Τμήματα

Κάθε Τμήμα αποτελείται από έναν Αντιπρόεδρο ή το νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο, δύο Συμβούλους και δύο Παρέδρους. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να προεδρεύει και σε οποιοδήποτε Τμήμα. Οι Πάρεδροι μετέχουν στα Τμήματα με γνώμη συμβουλευτική.

Άρθρο 6

Κλιμάκια

1. Κάθε Κλιμάκιο αποτελείται από έναν Σύμβουλο, ως πρόεδρο και δύο Παρέδρους. Τον έναν από τους Παρέδρους μπορεί να αναπληρώνει Εισηγητής ή Δόκιμος Εισηγητής.

2. Στα Κλιμάκια που ασκούν τις αρμοδιότητες των άρθρων 35 και 36 παρ. 2 του παρόντος, τον Πάρεδρο μπορεί να αναπληρώνει Εισηγητής με διετή

τουλάχιστον υπηρεσία, στην οποία συνυπολογίζεται και η υπηρεσία του ως δόκιμου Εισηγητή.

3. Οι Πάρεδροι, οι Εισηγητές και οι δόκιμοι Εισηγητές μετέχουν στα Κλιμάκια με γνώμη αποφασιστική.

Άρθρο 7

Παράσταση Γενικού Επιτρόπου της

Επικρατείας-Γραμματέα

1. Στις συνεδριάσεις της Ολομέλειας και των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου παρίστανται ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας και ο Γραμματέας ή οι νόμιμοι αναπληρωτές αυτών, ενώ στις συνεδριάσεις των Κλιμακίων παρίσταται μόνο ο Γραμματέας ή ο νόμιμος αναπληρωτής του. Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας ή ο νόμιμος αναπληρωτής του μπορεί να παρίσταται και στις συνεδριάσεις των Κλιμακίων χωρίς όμως να διατυπώνει γνώμη για τις υποθέσεις που εισάγονται προς κρίση ενώπιόν τους, με εξαίρεση εκείνες που αφορούν την εκδίκαση ενστάσεων του άρθρου 90 και των υποθέσεων του άρθρου 32 του παρόντος κατά τις οποίες εκφέρει εγγράφως τη γνώμη του.

2. Καθήκοντα Γραμματέα Τμήματος ή Κλιμακίου ασκεί ο προϊστάμενος της αντίστοιχης γραμματείας ή αν αυτός δεν υπάρχει, απουσιάζει ή κωλύεται, ο ανώτερος κατά βαθμό από τους υπαλλήλους που υπηρετούν στην ίδια γραμματεία και, μεταξύ ομοιοβάθμων, εκείνος που έχει το μεγαλύτερο χρόνο υπηρεσίας στο βαθμό.

Άρθρο 8

Αρμοδιότητες Τμημάτων -

Κλιμακίων και κατανομήδικαστικών λειτουργιών

1. Ο αριθμός των Τμημάτων ορίζεται σε επτά.

2. Ο καθορισμός, η συγκρότηση και ο αριθμός των Τμημάτων, οι αρμοδιότητες κάθε Τμήματος, η εσωτερική τους οργάνωση, ο τρόπος διεξαγωγής των εργασιών τους και κάθε άλλη λεπτομέρεια που αφορά την εύρυθμη λειτουργία τους, καθώς και η σύνθεσή τους με κατανομή σε αυτά των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο

άρθρο 23 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 1756/1988).

3. Ο αριθμός των Κλιμακίων και οι αρμοδιότητες κάθε Κλιμακίου καθορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με πράξη του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται στην αρχή κάθε δικαστικού έτους οι πρόεδροι με τους αναπληρωτές τους και τα μέλη των Κλιμακίων. Με όμοιες πράξεις του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να μεταβάλλεται κατά τη διάρκεια του δικαστικού έτους η σύνθεση των Κλιμακίων, εφόσον τούτο επιβάλλεται από τις ανάγκες της υπηρεσίας.

Άρθρο 9

Αναπλήρωση

Σε περίπτωση έλλειψης ή κωλύματος, τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου αναπληρώνονται ως εξής:

- α) Ο Πρόεδρος από Αντιπρόεδρο κατά σειρά αρχαιότητας και σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός τους από Σύμβουλο κατά σειρά αρχαιότητας.
- β) Οι Αντιπρόεδροι από άλλο Αντιπρόεδρο ή Σύμβουλο κατά σειρά αρχαιότητας.
- γ) Οι Σύμβουλοι από άλλο Σύμβουλο κατά σειρά αρχαιότητας.
- δ) Οι Πάρεδροι από άλλο Πάρεδρο κατά σειρά αρχαιότητας.

Άρθρο 10

Λόγοι εξαίρεσης

1. Οι λόγοι εξαίρεσης του άρθρου 52 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ισχύουν και για τους δικαστικούς λειτουργούς του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, τον Επίτροπο της Επικρατείας και τους Αντεπιτρόπους.

2. Για την εξαίρεση αποφαινεται η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή το αρμόδιο Τμήμα του. Οι δικαστές που μετέχουν στην Ολομέλεια και τα Τμήματα, αν συντρέχει λόγος εξαίρεσης, οφείλουν να το δηλώσουν στον Πρόεδρο του δικαστηρίου. Όταν πρόκειται για Κλιμάκιο, αρμόδιος να αποφανθεί είναι ο πρόεδρος αυτού.

3. Η διάταξη του άρθρου 53 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας έχει στην προκείμενη περίπτωση ανάλογη εφαρμογή.

Άρθρο 11

Αποφάσεις - Πράξεις

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφαινεται κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών του.

2. Αν κατά την ψηφοφορία σχηματισθούν περισσότερες από δύο γνώμες και εφόσον δεν υπάρχει πλειοψηφία, εκείνοι που εκφράζουν μεμονωμένη γνώμη ή αποτελούν την ασθενέστερη μειοψηφία οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις επικρατέστερες γνώμες. Στην έκδοση της απόφασης συμμετέχουν τα μέλη που παραστάθηκαν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης. Σε περίπτωση θανάτου ή κωλύματος μέλους που παραστάθηκε κατά τη συζήτηση, η απόφαση εκδίδεται έγκυρα από τα υπόλοιπα μέλη που συμμετείχαν σε αυτήν, εφόσον ο αριθμός τους επαρκεί για την ύπαρξη απαρτίας, διαφορετικά η υπόθεση επανασυζητείται.

3. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ορισθεί ότι τις αποφάσεις που εκδίδουν η Ολομέλεια και τα Τμήματα υπογράφουν μόνον ο Πρόεδρος, ο Γραμματέας και ο εισηγητής Σύμβουλος ή Πάρεδρος, ο οποίος έχει και την ευθύνη της ορθής διατύπωσης και αντιγραφής τους.

Άρθρο 12

Καθήκοντα Προέδρου - Αντιπροέδρων - Συμβούλων

1. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκτός από τα λοιπά καθήκοντά του που ορίζονται στο νόμο αυτόν ή σε άλλες διατάξεις, ασκεί γενική εποπτεία στις εργασίες και στους υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, διευθύνει τις συνεδριάσεις και τις διασκέψεις και εισηγείται σε όσες υποθέσεις το κρίνει αναγκαίο. Ασκεί επίσης τη διοικητική αρμοδιότητα που του έχει ανατεθεί ύστερα από εξουσιοδότηση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και μπορεί να παραγγείλει την άσκηση πειθαρχικής δίωξης κατά των υπαλλήλων των υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με το άρθρο 104 παρ. 5 του ν. 2812/2000 (Α' 67).

2. Οι Αντιπρόεδροι διευθύνουν τις εργασίες των Τμημάτων στα οποία προεδρεύουν, συγχρόνως δε μπορούν να ασκούν και καθήκοντα Συμβούλου.

3. Ο Πρόεδρος και οι Αντιπρόεδροι του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύνανται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους να απευθύνουν ιδιαιτέρως προφορικές συστάσεις και απλώς παρατηρήσεις στους δικαστικούς λειτουργούς του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Οι Σύμβουλοι εισηγούνται εγγράφως επί όλων γενικά των δικαστικών και μη υποθέσεων που παραπέμπονται σε αυτούς, με πλήρη έκθεση, η οποία περιλαμβάνει το ιστορικό της υπόθεσης, τα ζητήματα που τυχόν προκύπτουν και την αιτιολογημένη γνώμη τους. Η έκθεση παραμένει στο φάκελο της υπόθεσης.

Άρθρο 13

Καθήκοντα Παρέδρων

1. Οι Πάρεδροι μετέχουν ως μέλη στα Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Στην περίπτωση αυτή συντάσσουν έγγραφη εισήγηση, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του προηγούμενου άρθρου.

2. Στις συνεδριάσεις των Τμημάτων οι Πάρεδροι μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο και ασκούν καθήκοντα εισηγητή της υπόθεσης.

Άρθρο 14

Καθήκοντα Εισηγητών

Οι Εισηγητές βοηθούν τους Συμβούλους και τους Παρέδρους στην προπαρασκευή και διάγνωση των υποθέσεων. Ασκούν επίσης τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 6.

Άρθρο 15

Ειδική άδεια επιμόρφωσης -

απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας

Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία εκδίδεται μετά από πρόταση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να χορηγείται ειδική άδεια σε δικαστές ή υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μέχρι έξι κατ' έτος, οι οποίοι γνωρίζουν μία εκ των επισήμων γλωσσών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να απασχοληθούν για επιμορφωτικούς σκοπούς ή για απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Κατά τη

διάρκεια της ειδικής αυτής άδειας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους πέντε μήνες, καταβάλλονται στους δικαστές ή υπαλλήλους αυτούς οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές της οργανικής τους θέσης.

Άρθρο 16

Καθήκοντα Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας,

Επιτρόπου της Επικρατείας και Αντεπιτρόπων

1. Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας:

- α) παρίσταται στις συνεδριάσεις της Ολομέλειας και των Τμημάτων και διατυπώνει τη γνώμη του σε κάθε υπόθεση που συζητείται. Μπορεί επίσης να διατυπώνει τη γνώμη του για τις υποθέσεις που συζητούνται στα Κλιμάκια,
- β) ασκεί τα ένδικα μέσα των άρθρων 35 παρ.5, 36 παρ. 5, 37 παρ. 1 και 9, 48, 80, 82, 83, 86, 88 και 89 και έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση όλων των αναγκαίων για το σκοπό αυτόν στοιχείων,
- γ) εισάγει στην Ολομέλεια ζητήματα για τα οποία ζητείται η συγκατάθεση, η γνώμη ή η απόφαση αυτής και ανακοινώνει το αποτέλεσμα στις αρμόδιες αρχές,
- δ) παρακολουθεί τις εργασίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου και αναφέρει γι' αυτές στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
- ε) διαβιβάζει στις αρμόδιες υπηρεσίες ευχές ή γνώμες της Ολομέλειας,
- στ) εποπτεύει το προσωπικό που ανήκει στην υπηρεσία του,
- ζ) ασκεί τις αρμοδιότητες που του έχουν ανατεθεί με άλλους νόμους,
- η) μπορεί να παραγγείλει την άσκηση πειθαρχικής δίωξης και να ασκεί την πειθαρχική δικαιοδοσία στους υπαλλήλους της υπηρεσίας του, σύμφωνα με τα άρθρα 104 παρ. 5 και 106 παρ. 1 του ν. 2812/2000.

2. Ο Γενικός Επίτροπος, ο Επίτροπος και οι Αντεπίτροποι Επικρατείας, όταν κωλύονται ή ελλείπουν, αναπληρώνονται σύμφωνα με το άρθρο 32Γ παρ. 2, 3 εδάφιο Α και 4 εδάφιο Α του ν. 1756/1988 (Α' 35). Επίσης σε περίπτωση κωλύματος ή έλλειψης του Γενικού Επιτρόπου, του Επιτρόπου και των Αντεπιτρόπων Επικρατείας δύναται να τους αναπληρώνει και Σύμβουλος κατά σειρά αρχαιότητας. Τον Γενικό Επίτροπο, τον Επίτροπο και τους Αντεπιτρόπους Επικρατείας επικουρούν στο έργο τους δύο Πάρεδροι και οκτώ

Εισηγητές και Δόκιμοι Εισηγητές της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο σύμφωνα με το άρθρο 32Γ παρ. 4 εδάφιο Γ και 5 εδάφιο Α του ως άνω νόμου.

3. Ο νεότερος Αντεπίτροπος είναι αρμόδιος για την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης των υπαλλήλων της Γενικής Επιτροπείας, σύμφωνα με το άρθρο 104 παρ. 1 του ν. 2812/2000.

4. Σε περίπτωση κατά την οποία το σύνολο των κενών θέσεων των Αντεπιτρόπων δεν πληρωθεί με διορισμό, σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 71Α του ν. 1756/1988 όπως προστέθηκε με το άρθρο 56 παρ. 1 του ν. 3659/2008 (Α' 77), μπορεί, με απόφαση του ανώτατου δικαστικού συμβουλίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, να ανατίθεται προσωρινά και για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την τριετία η άσκηση καθηκόντων Αντεπιτρόπου στις κενές και εφεξής κενούμενες θέσεις Αντεπιτρόπων.

Άρθρο 17

Δικαστικές διακοπές

1. Από την 1η Ιουλίου μέχρι 15 Σεπτεμβρίου κάθε έτους οι κατά το άρθρο 2 δικαστικοί λειτουργοί δικαιούνται διακοπών, οι οποίες καθορίζονται χρονικά με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας δικαιούνται διακοπών για ολόκληρο το ανωτέρω χρονικό διάστημα.

2. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή ο προ-εδρεύων στο τμήμα διακοπών δύναται, αν υπάρχει επείγουσα υπηρεσιακή ανάγκη, να ανακαλεί τους Συμβούλους, Παρέδρους και Εισηγητές που βρίσκονται σε διακοπές, για όσο χρόνο διαρκεί αυτή. Κατά τη διάρκεια των διακοπών ο δικαστικός λειτουργός δεν στερείται του δικαιώματος να ασκεί, εφόσον το θελήσει, τα κα-θήκοντά του.

3. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου καθορίζεται ο αριθμός και η σύνθεση των Τμημάτων κατά τις διακοπές, στη διάρκεια των οποίων η Ολομέλεια, μη ασκούσα δικαστική δικαιοδοσία, συγκροτείται από επτά μέλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Άρθρο 18

Οργανικές θέσεις δικαστικών υπαλλήλων

1. Οι οργανικές θέσεις των δικαστικών υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου ορίζονται κατά κατηγορία και κλάδο ως εξής:

A. Κατηγορία θέσεων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ)

α) Κλάδος ΠΕ Επιτρόπων: τρεις (3) θέσεις Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων (με βαθμό Γενικού Διευθυντή) και εκατόν έντεκα (111) θέσεις Επιτρόπων (με βαθμό Διευθυντή).

β1) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΠΕ (άρθρου 8 παρ.10 περίπτωση α΄ του ν. 1653/1986): διακόσιες εξήντα τρεις (263) θέσεις.

β2) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΠΕ (άρθρου 3 παρ.10 του ν. 3274/2004): εβδομήντα (70) θέσεις.

γ1) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΠΕ Οικονομολόγων (άρθρου 18 περίπτωση Α΄ παρ. 2 του ν. 2145/1993): δύο (2) θέσεις.

γ2) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΠΕ Οικονομολόγων (άρθρου 24 παρ. 8 του ν. 3202/2003): εκατόν είκοσι (120) θέσεις.

δ1) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΠΕ Οικονομολόγων - Λογιστών (άρθρου 12 παρ.11 περίπτωση δ΄ του ν. 2539/1997): έξι (6) θέσεις.

δ2) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΠΕ Οικονομολόγων - Λογιστών (άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 3060/2002): ογδόντα εννέα (89) θέσεις.

ε) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΠΕ Πληροφορικής: επτά (7) θέσεις.

στ) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών: μία (1) θέση.

ζ) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΠΕ Ηλεκτρολόγων Μηχανολόγων: μία (1) θέση.

η) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΠΕ Τεχνολόγων Πολιτικών Μηχανικών: δύο (2) θέσεις.

Β. Κατηγορία θέσεων Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ).

Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΤΕ Πληροφορικής: δύο (2) θέσεις.

Γ. Κατηγορία θέσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ).

α) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΔΕ Γραμματέων: διακόσιες είκοσι δύο (222) θέσεις.

β) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΔΕ Προσωπικού Η/Υ: δεκατέσσερις (14) θέσεις.

γ) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΔΕ Χειριστών Η/Υ: είκοσι τέσσερις (24) θέσεις.

δ) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΔΕ Δακτυλογράφων: δεκαπέντε (15) θέσεις.

ε) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΔΕ Οδηγών: τρεις (3) θέσεις.

στ) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΔΕ Ταξινομών: τριάντα έξι (36) θέσεις.

Δ. Κατηγορία θέσεων Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ).

α) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων: εβδομήντα πέντε (75) θέσεις.

β) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΥΕ Φυλάκων: δύο (2) θέσεις.

γ) Κλάδος Δικαστικών Υπαλλήλων ΥΕ Καθαριστριών: δέκα (10) θέσεις.

2. Οι πιο πάνω θέσεις κατανέμονται κατ' αριθμό μεταξύ των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αναλόγως των υπηρεσιακών αναγκών, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

3. Στο Ελεγκτικό Συνέδριο συνιστάται επίσης μία (1) θέση ελεγκτή ιατρού με τριετή θητεία που μπορεί να ανανεώνεται.

Άρθρο 19

Υπηρεσίες Γενικών Συντονιστών και Επιτρόπων

1. Στο Ελεγκτικό Συνέδριο για την προεργασία και διεκπεραίωση του έργου του λειτουργούν: Υπηρεσίες Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων και Υπηρεσίες Επιτρόπων.

2. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερ- νήσεως, δύναται να καθορίζεται και να μεταβάλλεται η αρμοδιότητα, ο τίτλος και η δύναμη των παραπάνω υπηρεσιών, να καθορίζεται η διαίρεσή τους σε τμήματα και γραφεία, καθώς και η αρμοδιότητα αυτών και να συνιστώνται Υπηρεσίες Επιτρόπων, ανεξάρτητες υπηρεσίες, τμήματα και γραφεία, με τον περιορισμό ότι ο συνολικός αριθμός των Υπηρεσιών Επιτρόπων και τμημάτων δεν μπορεί να υπερβαίνει ούτε να υπολείπεται του εκάστοτε υφιστάμενου αριθμού των οργανικών θέσεων των Επιτρόπων ή των προϊσταμένων τμήματος αντίστοιχα.

3. Με όμοια απόφαση κατανέμεται η ελεγκτέα ύλη μεταξύ των Υπηρεσιών Επιτρόπων.

4. Η τοποθέτηση του αναγκαίου προσωπικού για τη στελέχωση των υπηρεσιών του παρόντος άρθρου γίνεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που λαμβάνεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 20

Πλήρωση θέσεων Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων και Επιτρόπων

1. Οι θέσεις των Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων πλη- ρούνται με προαγωγή από τους υπηρετούντες στο Ελεγκτικό Συνέδριο Επιτρόπους, που έχουν εικοσιπενταετή τουλάχιστον συνολική υπηρεσία σε αυτό, από την οποία τριετή τουλάχιστον στο βαθμό του Επιτρόπου.

2. Οι θέσεις των Επιτρόπων πληρούνται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, με μετάταξη, κατόπιν αιτή- σεως από τους υπηρετούντες στο Ελεγκτικό Συνέδριο προϊσταμένους τμήματος, που ανήκουν στην κατηγορία ΠΕ4 (Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών) και έχουν άνω των δεκαπέντε ετών υπηρεσία σε αυτό. Οι μεταταχθέντες στο Ελεγκτικό Συνέδριο υπάλληλοι απαιτείται, για να καταλάβουν θέση Προϊσταμένου Τμήματος, να υπηρετήσουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο πέντε έτη και, για να καταλάβουν θέση Επιτρόπου, τρία έτη σε θέση Προϊσταμένου Τμήματος και συνολική δημόσια υπηρεσία τουλάχιστον δεκαοκτώ ετών.

3. Οι επιλεγόμενοι, κατά την ανωτέρω διαδικασία, Επίτροποι τοποθετούνται εκ περιτροπής, σε κενές θέσεις υπηρεσιών Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκτός των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης, όπου υπηρετούν επί

ένα έτος, μη συνυπολογιζομένου του χρόνου της αναρρωτικής αδείας. Σε περίπτωση υποβολής αιτήσεως για μετάθεση σε θέσεις υπηρεσιών Επιτρόπων των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης, συνεκτιμάται ο χρόνος υπηρεσίας τους σε παραμεθόριες και νησιωτικές περιοχές της χώρας.

4. Οι επίτροποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου που υπηρετούν σε Υπηρεσίες αυτού, εκτός της Αττικής και του Νομού Θεσσαλονίκης, μετατίθενται υποχρεωτικά και χωρίς αίτησή τους από το αρμόδιο Πενταμελές Υπηρεσιακό Συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ύστερα από τη συμπλήρωση επτά (7) ετών υπηρεσίας από της εμφανίσεώς τους στην Υπηρεσία στην οποία υπηρετούν. Η μετάθεση αυτή γίνεται κατά προτίμηση σε Υπηρεσία Επιτρόπου Νομού ο οποίος υπάγεται στην ίδια διοικητική περιφέρεια στην οποία ανήκει ο Νομός από τον οποίο μετατίθεται, αν υπάρχει κενή θέση επιτρόπου, άλλως σε κενή θέση επιτρόπου Υπηρεσίας Νομού πλησιέστερης Διοικητικής Περιφέρειας ή στην Κεντρική Υπηρεσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αίτηση προτίμησης του επιτρόπου, ο οποίος μετατίθεται υποχρεωτικά, συνεκτιμάται από το αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο.

5. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που λαμβάνεται μετά από σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο αποφαινεται ύστερα από αίτηση σε αυτό του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Επίτροπος μπορεί να απαλλαγεί από την άσκηση των καθηκόντων του για σοβαρό λόγο αναγόμενο σε πλημμελή άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων, που διαπιστώνεται με έκθεση του αρμόδιου για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης οργάνου, ή σε αδυναμία ασκήσεως των καθηκόντων του για λόγους υγείας. Στην περίπτωση αυτή, ο Επίτροπος μετατάσσεται σε θέση προϊσταμένου Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας, εκτός αν το υπηρεσιακό συμβούλιο με αιτιολογημένη απόφασή του κρίνει διαφορετικά.

Άρθρο 21

Αρμοδιότητες Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων

Οι αρμοδιότητες των Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων συνίστανται στο συντονισμό και την εποπτεία του ελεγκτικού έργου των Υπηρεσιών Επιτρόπων, καθώς και, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος και των άρθρων 124 έως 130 του π.δ. 1225/1981 (Α' 304), στην επιθεώρηση αυτών. Οι Γενικοί Συντονιστές ασκούν επίσης πειθαρχική δίωξη κατά το άρθρο 104 παρ.1 του ν. 2812/2000. Οι παραπάνω αρμοδιότητες και η κατανομή τους μεταξύ των Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων καθορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 22

Καθήκοντα Επιτρόπων και λοιπού υπαλληλικού προσωπικού

1. Οι Επίτροποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου:

- α) ασκούν τον προληπτικό έλεγχο της περίπτωσης α' του άρθρου 1 του παρόντος,
- β) ασκούν κατασταλακτικό έλεγχο, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 38, 39 και 51 του παρόντος,
- γ) εξελέγχουν, με τη βοήθεια των υπαλλήλων της υπηρεσίας τους, τους λογαριασμούς των υπολόγων και συντάσσουν έκθεση σχετικά με αυτούς,
- δ) επιμελούνται για την έγκαιρη και ακριβή διεξαγωγή του έργου των υπηρεσιών τους,
- ε) επιβλέπουν το προσωπικό που ανήκει στην υπηρεσία τους και
- στ) υπογράφουν με εντολή του Ελεγκτικού Συνεδρίου τα προπαρασκευαστικά έγγραφα των υποθέσεων της αρμοδιότητάς τους, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο ύστερα από ειδική γι' αυτό εντολή του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Ο Επίτροπος της Υπηρεσίας Επιτρόπου στη Γραμματεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου και οι προϊστάμενοι των τμημάτων αυτής παρίστανται στις συνεδριάσεις και συντάσσουν τα πρακτικά τους, επιμελούνται για την έγκαιρη και ακριβή διεξαγωγή των εργασιών της υπηρεσίας τους και επικυρώνουν τα αντίγραφα των πράξεων και των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και των εγγράφων αλληλογραφίας. Ο Επίτροπος ασκεί επίσης τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και εποπτεύει το προσωπικό που ανήκει στην υπηρεσία του.

3. Ο Επίτροπος της προηγούμενης παραγράφου, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του, αναπληρώνεται από προϊστάμενο τμήματος της ίδιας υπηρεσίας και όταν ο τελευταίος απουσιάζει ή κωλύεται, από υπάλληλο ΠΕ κατηγορίας με βαθμό Β ή Γ' της αυτής υπηρεσίας κατά σειρά αρχαιότητας.

4. Ο Επίτροπος της Υπηρεσίας Επιτρόπου Αρχείου επιμελείται για την ταχεία διεξαγωγή της υπηρεσίας και την ασφάλεια των εγγράφων και των παραστατικών διαχειρίσεων που φυλάσσονται σε αυτήν και επιβλέπει το προσωπικό της υπηρεσίας του.

5. Τα καθήκοντα των υπαλλήλων κλάδου ΔΕ Ταξινό- μων συνίστανται στην ταξινόμηση και αρχειοθέτηση των φυλασσόμενων στα Αρχεία του Ελεγκτικού

Συνεδρίου λογιστικών στοιχείων και παραστατικών διαχειρίσεων που ελέγχονται από αυτό, καθώς και στην εκτέλεση κάθε εργασίας συναφούς με τα καθήκοντα αυτά.

6. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 94, ορίζονται ειδικότερα τα καθήκοντα των Επιτρόπων και του λοιπού προσωπικού του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

7. Οι επίτροποι, που καταλαμβάνουν τις θέσεις που συστήθηκαν με το άρθρο 39 παρ. 1 του ν. 3772/2009 (Α' 112), είναι αρμόδιοι για τον εντοπισμό και την αποτροπή φαινομένων κακοδιαχείρισης, κατάχρησης, σπατάλης ή διαφθοράς και για την εν γένει διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των καταστημάτων κράτησης. Ασκούν τακτικούς και εκτάκτους ελέγχους στη δημοσιονομική διαχείριση και στις πάγιες προκαταβολές κάθε καταστήματος κράτησης και ελέγχουν αν τα ποσά, που δαπανώνται, χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς, για τους οποίους εγκρίθηκαν ή χορηγήθηκαν. Δικαιούνται άμεσης πρόσβασης σε κάθε πληροφορία ή στοιχείο που αφορά ή είναι χρήσιμο στην άσκηση του έργου τους και εισηγούνται στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κάθε κατάλληλο και αναγκαίο μέτρο για την αποτελεσματικότερη οικονομική διαχείριση των καταστημάτων κράτησης. Κατά τη διενέργεια του ελέγχου εφαρμόζονται αναλόγως οι περί ελέγχου διατάξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Τα ελλείμματα, η πληρωμή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών ή μη νόμιμων δαπανών και η φθορά ή απώλεια τίτλων, απαιτήσεων και περιουσιακών στοιχείων καταλογίζονται από τον αρμόδιο επίτροπο του παρόντος άρθρου σε βάρος των υπευθύνων, των αχρεωστήτως λαβόντων και των τυχόν συνευθυνόμενων. Κατά της καταλογιστικής πράξης του επιτρόπου επιτρέπεται έφεση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 80 του παρόντος.

8. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται κατόπιν προτάσεως του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθορίζεται η έδρα των Επιτρόπων, που είναι αρμόδιοι για τους ελέγχους, τα καταστήματα κράτησης που ελέγχει ο επίτροπος, το αναγκαίο προσωπικό από υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που μετακινείται για επικουρία των επιτρόπων αυτών, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 23

Αναπλήρωση Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων και Επιτρόπων

- 1.** Ο Γενικός Συντονιστής Επιτρόπων, σε περίπτωση έλλειψης, κωλύματος ή απουσίας του, αναπληρώνεται από άλλον Γενικό Συντονιστή Επιτρόπων και, αν αυτός δεν υπάρχει, από Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ο αναπληρωτής ορίζεται με απόφαση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου για διάστημα μέχρι τριών μηνών.
- 2.** Σε περίπτωση έλλειψης, απουσίας ή κωλύματος, ο Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αναπληρώνεται σε κάθε περίπτωση με απόφαση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου από άλλον Επίτροπο και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, από προϊστάμενο τμήματος.

Άρθρο 24

Υπηρεσία στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

- 1.** Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας, για τη διεξαγωγή του έργου του, επικουρείται από προσωπικό του Ελεγκτικού Συνεδρίου που διατίθεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο.
- 2.** Οι θέσεις των υπαλλήλων της Υπηρεσίας της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου πληρούνται από το προσωπικό του Ελεγκτικού Συνεδρίου με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που λαμβάνεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 25

Επιθεώρηση Επιτρόπων και Υπηρεσιών Επιτρόπων

Οι Επίτροποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου και οι Υπηρεσίες Επιτρόπων επιθεωρούνται από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή από οριζόμενο από αυτόν Αντιπρόεδρο, Σύμβουλο ή Πάρεδρο, ως προς τον τρόπο λειτουργίας της υπηρεσίας και τον τρόπο άσκησης των υπηρεσιακών καθηκόντων. Από τους διενεργούντες την επιθεώρηση συντάσσεται εμπεριστατωμένη έκθεση, που υποβάλλεται στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και ανακοινώνεται στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 26

Αξιολόγηση υπαλλήλων

Οι εκθέσεις αξιολόγησης των ουσιαστικών προσόντων των υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου συντάσσονται από τον προϊστάμενο του τμήματος ως Α΄ κριτή και από τον Επίτροπο ως Β΄ κριτή και των προϊσταμένων τμήματος από τον Επίτροπο ως Α΄ κριτή και από το Γενικό Συντονιστή ως Β΄ κριτή.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΛΕΓΧΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 27

Ενέργειες κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Το Ελεγκτικό Συνέδριο:

- α) Δικαιούται να ζητεί από τα Υπουργεία ή από οποιαδήποτε άλλη αρχή κάθε πληροφορία ή στοιχείο χρήσιμο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του.
- β) Ανακοινώνει στους Υπουργούς κάθε παράβαση νόμου ή άλλης διάταξης που διαπιστώθηκε από αυτό κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του.
- γ) Αλληλογραφεί κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του με κάθε άλλη αρχή, τα δε έγγραφα αποστέλλονται σε αντίγραφα τα οποία επικυρώνονται από τον Γραμματέα.

Άρθρο 28

Γενικές διατάξεις που διέπουν τον έλεγχο

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο:

- α) Δύναται να ενημερώνεται δια των αρμόδιων Επιτρόπων του για τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί σε βάρος των πιστώσεων του Προϋπολογισμού, από τα βιβλία που τηρούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες εκκαθάρισης και εντολής πληρωμής των δαπανών.

β) Ασκεί, κατά το άρθρο 98 του Συντάγματος, τον έλεγχο των δαπανών του Κράτους, των Ο.Τ.Α. ή άλλων νομικών προσώπων που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στον έλεγχό του, με σκοπό τη βεβαίωση ότι υπάρχει γι' αυτές πίστωση που έχει νόμιμα χορηγηθεί και ότι κατά την πραγματοποίησή τους τηρήθηκαν οι διατάξεις του νόμου για το δημόσιο λογιστικό ή κάθε άλλη διάταξη νόμου, διατάγματος ή κανονιστικής απόφασης.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο εξετάζει τους λογαριασμούς που υποβάλλονται σε αυτό σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, επιφέρει τις μεταβολές που τυχόν ενδείκνυνται από τον έλεγχο και εκδίδει τα σχετικά με τις μεταβολές αυτές φύλλα χρέωσης και πίστωσης των υπολόγων.

3. Κατά τον έλεγχο που ασκείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο επιτρέπεται η εξέταση και των ζητημάτων που αναφέρονται παρεμπιπτόντως, με την επιφύλαξη των διατάξεων για το δεδικασμένο.

4. Ο έλεγχος που ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, διενεργείται δειγματοληπτικά κατά τα οριζόμενα με αποφάσεις της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Εφόσον από το δειγματοληπτικό έλεγχο προκύψουν υπόνοιες για την ύπαρξη διαχειριστικών ανωμαλιών ο έλεγχος αυτός επεκτείνεται στο σύνολο της διαχείρισης.

5. Ο έλεγχος της σκοπιμότητας των διοικητικών πράξεων εκφεύγει της αρμοδιότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

6. Σε περίπτωση αμφιβολιών του Επιτρόπου, που αναφέρονται στο ουσιαστικό μέρος της δαπάνης, θεωρείται μεν το ένταλμα, αναφέρεται δε συγχρόνως η περίπτωση στο αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο ύστερα από αξιολόγηση την ανακοινώνει στον Υπουργό Οικονομικών και στον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό.

7. Το Ελεγκτικό Συνέδριο μνημονεύει επίσης ύστερα από αξιολόγηση τις περιπτώσεις αυτές στην ετήσια έκθεσή του προς τη Βουλή.

8. Κατά την άσκηση του ελέγχου των λογαριασμών των υπολόγων δύναται να εξετασθεί από τον αρμόδιο Επίτροπο και το ουσιαστικό μέρος της διαχείρισης. Αν προκύψουν αμφιβολίες, το Κλιμάκιο ανακοινώνει την περίπτωση αυτή στον Υπουργό Οικονομικών και στον αρμόδιο Υπουργό.

9. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 3316/2005 (Α' 308) εφαρμόζονται αναλόγως και στους Επιτρόπους του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή τους υπαλλήλους αυτού που ασκούν ελεγκτικό έργο. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προσδιορίζονται ειδικότερα οι όροι και οι λοιπές προϋποθέσεις ανάθεσης, οι

καλυπτόμενες δαπάνες και υπηρεσίες, η διαδικασία καταβολής της αμοιβής και κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 29

Ακύρωση - Επιστροφή δικαιολογητικών

- 1.** Τα δικαιολογητικά των ενταλμάτων πληρωμής, καθώς και τα δικαιολογητικά κάθε διαχείρισης, που υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο, μετά τον έλεγχό τους, ακυρώνονται κατά τα οριζόμενα με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- 2.** Όλα ανεξαιρέτως τα δικαιολογητικά δαπανών των Ο.Τ.Α. ή άλλων Ν.Π.Δ.Δ. και των λοιπών ελεγχόμενων, μετά την ακύρωσή τους, επιστρέφονται σε αυτούς για φύλαξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Β΄ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο

30 Έλεγχος δαπανών

- 1.** Ο ασκούμενος από το Ελεγκτικό Συνέδριο προληπτικός έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 17 του άρθρου 282 του ν. 3852/2010 (Α΄87), και πραγματοποιείται σε δαπάνες, το κατώτατο ύψος των οποίων προσδιορίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
- 2.** Πάγια κατ' αποκοπή χορηγήματα για γραφική ύλη, φωτισμό, καθαριότητα, θέρμανση κ.λπ. και μισθώματα κτιρίων των δημοσίων υπηρεσιών, καθώς και οι δαπάνες του άρθρου 37 του ν. 2362/1995 (Α΄ 247), όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 14 του ν. 2892/2001 (Α΄ 46), ελέγχονται και εκκαθαρίζονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.). Οι ανωτέρω δαπάνες πληρώνονται αποκλειστικά και μόνο με χρηματικά εντάλματα που εκδίδονται από τις κατά τόπο αρμόδιες Υ.Δ.Ε. και δεν υπόκεινται στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Με

αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 31

Όργανα άσκησης προληπτικού ελέγχου

- 1.** Ο προληπτικός έλεγχος των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής των δαπανών των υπουργείων και των υπηρεσιών των λοιπών κύριων διατακτών, καθώς και των επιτροπικών ενταλμάτων, με τα οποία μεταβιβάζονται πιστώσεις στους δευτερεύοντες διατάκτες σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου για το δημόσιο λογιστικό, ασκείται από Επιτρόπους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που εδρεύουν στα καταστήματα των υπουργείων και των υπηρεσιών των λοιπών κύριων διατακτών. Ο προληπτικός έλεγχος των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής των δαπανών που εκδίδονται σε βάρος πιστώσεων που έχουν μεταβιβαστεί στους δευτερεύοντες διατάκτες, ασκείται από Επιτρόπους του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις έδρες των διατακτών αυτών.
- 2.** Ο προληπτικός έλεγχος, κατά τις κείμενες διατάξεις, των δαπανών των Ο.Τ.Α. του άρθρου 33 και των Ν.Π.Δ.Δ., που υπάγονται στον έλεγχο αυτόν σύμφωνα με το άρθρο 34, ασκείται από Επιτρόπους του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 32

Διαδικασία άσκησης προληπτικού ελέγχου

- 1.** Αν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε διαπιστωθεί ότι για κάποια δαπάνη δεν συντρέχουν ολικά ή μερικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 28 παρ. 1 περίπτωση β', ο αρμόδιος Επίτροπος αρνείται με αιτιολογημένη πράξη τη θεώρηση του εντάλματος πληρωμής, το οποίο επιστρέφει μαζί με αντίγραφο της πράξης του στην υπηρεσία που το υπέβαλε. Αν υποβληθεί εκ νέου το ένταλμα για θεώρηση ο Επίτροπος το θεωρεί, εφόσον έχουν αρθεί οι λόγοι της μη θεώρησής του, ή υποβάλλει αυτό με έκθεσή του στο αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο αποφαινεται με πράξη του είτε για τη θεώρηση του εντάλματος, οπότε το ένταλμα θεωρείται υποχρεωτικά από τον Επίτροπο, είτε για τη μη θεώρησή του. Το Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που επιλαμβάνεται της υπόθεσης κατά το προηγούμενο εδάφιο, δύναται, αν ανακύπτουν ζητήματα μείζονος σπουδαιότητας ή γενικότερης σημασίας, να παραπέμψει την υπόθεση στην Ολομέλεια με πρακτικό που επέχει θέση εισήγησης, την οποία αναπτύσσει ενώπιόν της ο δικαστής που ορίζεται

εισηγητής με το ίδιο πρακτικό. Η Ολομέλεια, αφού εκφέρει γνώμη για την υπόθεση που παραπέμφθηκε σε αυτήν, την αναπέμπει στο Κλιμάκιο για περαιτέρω εξέταση. Η γνώμη της Ολομέλειας είναι υποχρεωτική για το Κλιμάκιο.

2. Σε περίπτωση μη θεώρησης εντάλματος πληρωμής, ο αρμόδιος Υπουργός δύναται να ζητήσει από το Ελεγκτικό Συνέδριο τη θεώρηση αυτού με δική του ευθύνη. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποδέχεται το αίτημα και εντέλλεται τη θεώρηση αυτού από τον αρμόδιο Επίτροπό του. Αφού θεωρηθεί το ένταλμα με ευθύνη του Υπουργού, υποβάλλεται αυθημερόν από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου πίνακας στον Υπουργό Οικονομικών, το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή, στον οποίο αναγράφεται η αιτιολογία της μη θεώρησης. Σε περίπτωση που η Βουλή κατά την πρώτη σύνοδό της μετά την υποβολή σε αυτήν του ανωτέρω πίνακα δεν εγκρίνει το θεωρημένο κατά το προηγούμενο εδάφιο ένταλμα, το Ελεγκτικό Συνέδριο με πράξη της Ολομέλειας καταλογίζει το ποσό του εντάλματος σε βάρος του υπεύθυνου Υπουργού.

3. Κατά την επανυποβολή του εντάλματος για θεώρηση συνοδεύεται υποχρεωτικά από αποδεικτικό κοινοποίησης στο φερόμενο ως δικαιούχο της εντελλόμενης δαπάνης της πράξης επιστροφής του αρμόδιου Επιτρόπου από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία του διατάκτη. Προϊστάμενοι υπηρεσιών ή άλλα αρμόδια όργανα που ενεργούν κατά παράβαση της υποχρέωσης που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο διώκονται για παράβαση καθήκοντος κατά το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα αυτεπαγγέλτως και παραπέμπονται υποχρεωτικά στην αρμόδια πειθαρχική δικαιοδοσία.

4. Αν κατά την άσκηση του προληπτικού ελέγχου καταδειχθεί η τέλεση ποινικώς κολάσιμης πράξης, ανακοινώνεται τούτο στον Υπουργό Οικονομικών, τον οικείο διατάκτη και τον αρμόδιο Εισαγγελέα.

5. Αν υπάρχουν αμφιβολίες για τη θεώρηση ή μη εντάλματος πληρωμής, μπορεί εκ των προτέρων να προκληθεί, με έκθεση του αρμόδιου Επιτρόπου, η γνώμη του αρμόδιου Κλιμακίου. Η διάταξη του δεύτερου εδαφίου, της παραγράφου 6 του άρθρου 38 έχει εφαρμογή και στην περίπτωση αυτή.

6. Αιτήσεις ανάκλησης των πράξεων ή πρακτικών των Κλιμακίων σε περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα ή το νόμο υποβάλλονται στη γραμματεία του αρμόδιου Τμήματος από αυτόν που έχει έννομο συμφέρον μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την κοινοποίηση της πράξης ή του πρακτικού του Κλιμακίου στον οικείο φορέα. Τις αιτήσεις ανάκλησης εξετάζει το αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αποφαινόμενο σε συμβούλιο. Δεύτερη αίτηση ανάκλησης κατά της ίδιας πράξης δεν επιτρέπεται.

Άρθρο

33Προληπτικός έλεγχος δαπανών Ο.Τ.Α.

1. Οι δαπάνες των δήμων, των περιφερειών, των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και των κοινωφελών επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων ύδρευσης αποχέτευσης και των δημοτικών ανωνύμων εταιρειών του άρθρου 266 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114), ανεξαρτήτως πληθυσμού, εξαιρουμένων των σχολικών επιτροπών, υπάγονται στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις 1 έως 3 του άρθρου 169 του ίδιου ως άνω Κώδικα.

2. α. Κατά τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού από τα αρμόδια όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, θεωρείται για πληρωμή χρηματικό ένταλμα, όταν αυτό αφορά σε δαπάνη που δεν προβλέπεται μεν από το νόμο αλλά είναι λειτουργική για τον οικείο Ο.Τ.Α., σχετίζεται δε με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων εκ μέρους του Ο.Τ.Α., οι οποίες προάγουν τα κοινωνικά, πολιτικά, πνευματικά και οικονομικά συμφέροντα των δημοτών ή συμβάλλει στην ενεργό συμμετοχή τούτων για την προαγωγή των τοπικών υποθέσεων και δραστηριοτήτων του Ο.Τ.Α., εφόσον ανταποκρίνεται στο ανάλογο ή προσήκον μέτρο, χωρίς να υπερβαίνει τα εύλογα όρια που διαγράφονται με την τήρηση της αρχής της οικονομικότητας, εν όψει των συνθηκών πραγματοποίησής της.

β. Λειτουργικές δαπάνες κατά την έννοια της προηγούμενης περίπτωσης είναι ιδίως: αα) Η περιοδική ενίσχυση άπορων κατοίκων με είδη ένδυσης, παροχή φαρμάκων και διατακτικών προμήθειας αναγκαίων για τη διατροφή τους ειδών κατά τις εορτές Χριστουγέννων, νέου έτους και Πάσχα. ββ) Η προσωρινή στέγαση άπορων κατοίκων και η προσωρινή λειτουργία ημερήσιων συσσιτίων για άπορους δημότες. Άποροι δημότες για τη λήψη των ως άνω παροχών είναι εκείνοι που περιλαμβάνονται σε κατάσταση την οποία συντάσσει η Οικονομική Επιτροπή του οικείου Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού, η οποία μπορεί να λάβει πληροφορίες για τους άπορους κατοίκους από τους εφημέριους των Ιερών Ναών του οικείου Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού. γγ) Η παροχή βραβείων πάσης φύσεως σε αριστούχους δημότες μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές. δδ) Η παροχή αναμνηστικών ειδών σε συμμετέχοντες σε πρόγραμμα πολιτιστικών εκδηλώσεων των Ο.Τ.Α..

3. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται η διαδικασία και τα απαραίτητα

δικαιολογητικά για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών των κοινωφελών επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων ύδρευσης αποχέτευσης και των δημοτικών ανωνύμων εταιρειών του άρθρου 266 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Οι φορείς της παρούσας παραγράφου υποβάλλουν για προληπτικό έλεγχο χρηματικά εντάλματα για ποσά ύψους 5.000 ευρώ και άνω, εφαρμοζομένου του π.δ. 136/2011.

Άρθρο 34

Προληπτικός έλεγχος δαπανών λοιπών Ν.Π.Δ.Δ.

- 1.** Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Αντιπροέδρων της Κυβέρνησης, του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η άσκηση και προληπτικού ελέγχου δαπανών ορισμένων Ν.Π.Δ.Δ. ή και ορισμένης κατηγορίας αυτών.
- 2.** Με όμοιο διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών επιτρέπεται η επέκταση των διατάξεων που αφορούν τον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και στα έξοδα διοίκησης και διαχείρισης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων.

Άρθρο

35 Έλεγχος Δημοσίων Συμβάσεων

- 1.** Στις συμβάσεις προμήθειας αγαθών του άρθρου 1 του ν. 2286/1995 (Α' 19), εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών, που συνάπτονται από το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τις δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας της οικείας σύμβασης, πριν από τη σύναψή της, από Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Στον έλεγχο του προηγούμενου εδαφίου υπάγονται οι προγραμματικές συμβάσεις που συνάπτουν το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και οι φορείς διοίκησης της διαβίου μάθησης, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 3879/2010 (Α' 163), οι συμφωνίες πλαίσιο, καθώς και οι εκτελεστικές αυτών συμβάσεις που συνάπτονται σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 4038/2012 (Α' 14) και οι συμβάσεις που συνάπτει η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΗΛΙΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΗΛΙΑΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» ή εταιρείες των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα σε αυτή. Για τον προσδιορισμό του ποσού της προϋπολογιζόμενης δαπάνης των οικείων συμβάσεων δεν λαμβάνεται υπόψη το ποσό που αναλογεί στο φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ). Αν δεν διενεργηθεί ο έλεγχος, η σύμβαση που συνάπτεται είναι άκυρη. Εξαιρούνται οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται κατά την παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 2000/1991 (Α' 206), τις παραγράφους 3 του άρθρου 1, 1 του άρθρου 3 και 2 του άρθρου 4 του ν. 2526/1997 (Α' 205), την παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2628/1998 (Α' 151), την παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.δ. 483/1974 (Α' 184), την παρ. 8 του άρθρου 10 του ν. 2642/1998 (Α' 216) και την περίπτωση δ' του άρθρου 13 του π.δ. 60/2007 (Α' 64), με εξαίρεση τις συμβάσεις που συνάπτονται με Ο.Τ.Α.. Εξαιρούνται επίσης και οι συμβάσεις που δύναται να συνομολογεί με απευθείας ανάθεση ο Υπουργός Οικονομικών ως εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου, για την προετοιμασία, την έκδοση και τη διάθεση τίτλων προεσόδων, καθώς και για κάθε θέμα που αφορά τους τίτλους αυτούς.

2. Για το σκοπό του προβλεπόμενου στην παράγραφο 1 ελέγχου υποβάλλεται στο οικείο κατά περίπτωση Κλιμάκιο από τον αρμόδιο Υπουργό ή φορέα ο φάκελος με όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία, ιδίως δε αυτά των οποίων η έλλειψη επιφέρει κατά την κείμενη νομοθεσία τον αποκλεισμό της συμμετέχουσας στο διαγωνισμό επιχείρησης. Ο αρμόδιος Υπουργός ή φορέας μπορεί να ζητεί τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητας και για επί μέρους φάσεις της σχετικής διαδικασίας που προηγούνται της σύναψης της οικείας σύμβασης. Ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ολοκληρώνεται μέσα σε τριάντα ημέρες από τη διαβίβαση σε αυτό του σχετικού φακέλου. Η πράξη που εκδίδεται κοινοποιείται με τηλεομοιοτυπία στον αρμόδιο φορέα, ο οποίος υποχρεούται αμελλητί να την κοινοποιήσει με τηλεομοιοτυπία σε όλους τους συμμετέχοντες στην ελεγχόμενη διαγωνιστική διαδικασία ανάδειξης αναδόχου. Προϊστάμενοι υπηρεσιών ή άλλα αρμόδια όργανα που ενεργούν κατά παράβαση της υποχρέωσης που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο διώκονται για παράβαση καθήκοντος κατά το άρθρο 259 του Ποινικού κώδικα αυτεπαγγέλτως και παραπέμπονται υποχρεωτικά στην αρμόδια πειθαρχική δικαιοδοσία.

3. Ο προβλεπόμενος στην παράγραφο 1 έλεγχος νομιμότητας επί των συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων προμηθειών αγαθών, παροχής υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων διενεργείται υποχρεωτικά πριν από τη σύναψή τους από Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη υπερβαίνει το ποσό των πέντε εκατομμυρίων ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.). Ο έλεγχος αυτός περατώνεται εντός τριάντα ημερολογιακών

ημερών από της κατάθεσης του σχετικού φακέλου στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Σε περίπτωση που από τον έλεγχο διαπιστωθεί έλλειψη στοιχείων, αυτά ζητούνται από τον αρμόδιο φορέα κατά τρόπο πλήρη και εξαντλητικό πριν την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας. Ο έλεγχος ολοκληρώνεται μετά την κατάθεση και των συμπληρωματικών στοιχείων σε κάθε περίπτωση εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε ημερών από της καταθέσεως αυτών. Αν παρέλθουν οι ανωτέρω προθεσμίες χωρίς το σχέδιο σύμβασης να έχει απορριφθεί με αιτιολογημένη πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τούτο θεωρείται εγκεκριμένο.

4. Οι προγραμματικές συμβάσεις, οι οποίες συνάπτονται μεταξύ δύο αναθετουσών αρχών, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 9 του άρθρου 1 του ν. 3316/2005, και αφορούν συγχρηματοδοτούμενα έργα, δεν εμπίπτουν στον προβλεπόμενο από την παράγραφο 1 έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον το ύψος του προϋπολογισμού των έργων τα οποία αφορά η προγραμματική σύμβαση είναι κατώτερο των δέκα εκατομμυρίων ευρώ. Για τις συμβάσεις ανάθεσης έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων και των μελετών, που συνάπτονται στο πλαίσιο των προγραμματικών συμβάσεων, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην προηγούμενη παράγραφο του παρόντος άρθρου.

5. Αιτήσεις ανάκλησης των πράξεων των Κλιμακίων σε περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα ή το νόμο υποβάλλονται στη γραμματεία του αρμόδιου Τμήματος από αυτόν που έχει έννομο συμφέρον προς τούτο ή από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας χάριν του δημοσίου συμφέροντος μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την κοινοποίηση της πράξης του Κλιμακίου στον οικείο φορέα και στον Γενικό Επίτροπο. Η αίτηση ανάκλησης κοινοποιείται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, με επιμέλεια του αιτούντος, σε καθέναν που έχει έννομο συμφέρον. Ο πρόεδρος του Τμήματος μπορεί να διατάξει τη γνωστοποίηση με οποιονδήποτε τρόπο της αίτησης ανάκλησης και σε άλλους που έχουν κατά την κρίση του έννομο συμφέρον. Άλλη αίτηση ανάκλησης δεν επιτρέπεται.

6. Υπάγονται υποχρεωτικά σε προληπτικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, και οι συμβάσεις που συνάπτει το Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Πράσινο Ταμείο» (πρώην Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων) με δικαιούχους για την εκτέλεση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων, προϋπολογιζόμενης δαπάνης, χωρίς Φ.Π.Α., ποσού μεγαλύτερου ή ίσου των τριακοσίων χιλιάδων ευρώ.

7. Κατ' εξαίρεση της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3986/2011 (Α' 152), οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως για τον

προσυμβατικό έλεγχο των συμβάσεων αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου Αξιοποίησης ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου και των εταιρειών των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο Ταμείο που συνάπτονται κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3986/2011 εφόσον το τίμημα ή το χρηματικό αντάλλαγμα της αξιοποίησης υπερβαίνει το ποσό των 500.000 ευρώ και αφού προηγουμένως έχει γνωμοδοτήσει το Συμβούλιο Εμπειρογνωμόνων, σύμφωνα με το όσα ορίζονται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ίδιου ως άνω νόμου.

8. Κατ' εξαίρεση των προβλεπομένων στις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, οι συμβάσεις ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας για την εκτέλεση δρομολογίων στις θαλάσσιες ενδομεταφορές, οι οποίες καταρτίζονται με βάση τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου ογδού του ν. 2932/2001 (Α΄ 145), που προστέθηκαν με το άρθρο 27 του ν. 3511/2006 (Α΄ 258), μπορούν να συναφθούν και χωρίς να έχει υποβληθεί προηγουμένως στο Ελεγκτικό Συνέδριο, για τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητάς τους, σχέδιο σύμβασης με το σχετικό φάκελο ή και πριν την ολοκλήρωση του παραπάνω ελέγχου. Στις περιπτώσεις αυτές, η συναφθείσα σύμβαση και ο σχετικός φάκελος υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο εντός προθεσμίας δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από την υπογραφή της. Εάν η σύμβαση και ο σχετικός φάκελος δεν υποβληθούν εντός της ανωτέρω προθεσμίας ή εάν ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποβεί αρνητικός, η σύμβαση θεωρείται ως μηδέποτε συναφθείσα.

9. Οι συμβάσεις που διέπονται από το ν. 3978/2011 (Α΄ 137) υπάγονται στον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου που προβλέπεται από το παρόν άρθρο, εφόσον η προϋπολογισθείσα αξία της σύμβασης υπερβαίνει το όριο του ενός εκατομμυρίου ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.. Από τον έλεγχο αυτόν εξαιρούνται οι συμβάσεις που προβλέπονται στις περιπτώσεις α΄, β΄, γ΄, στ΄, ζ΄ και θ΄ του άρθρου 17 του ν. 3978/2011.

10. Στον έλεγχο νομιμότητας της προηγούμενης παραγράφου υπάγονται και οι τροποποιητικές συμβάσεις που εμπíπτουν στις προϋποθέσεις εφαρμογής της ανωτέρω παραγράφου, ανεξαρτήτως του εάν η κύρια σύμβαση διήλθε από τον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Στο πλαίσιο του ελέγχου των συμβάσεων που προβλέπονται στις περιπτώσεις δ΄ και ε΄ του άρθρου 17 του ν. 3978/2011, το Ελεγκτικό Συνέδριο οφείλει να διασφαλίσει το απόρρητο των στοιχείων του φακέλου, ο οποίος μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου του επιστρέφεται στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 36

Προληπτικός έλεγχος συμβάσεων Ο.Τ.Α.

- 1.** Για τις συμβάσεις προμήθειας αγαθών, εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προγραμματικών συμβάσεων, που συνάπτουν οι Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα, προϋπολογιζόμενης δαπάνης, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.), ποσού άνω των διακοσίων χιλιάδων ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά προληπτικός έλεγχος νομιμότητας αυτών, πριν από τη σύναψή τους, από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών τους.
- 2.** Για τις συμβάσεις της προηγούμενης παραγράφου, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό, χωρίς Φ.Π.Α., των πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά, πριν τη σύναψή τους, έλεγχος νομιμότητας από το καθ' ύλην αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του προηγούμενου άρθρου.
- 3.** Ο αρμόδιος φορέας μπορεί να ζητεί τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητας και για επί μέρους φάσεις της σχετικής διαδικασίας που προηγούνται της σύναψης της οικείας σύμβασης.
- 4.** Ο έλεγχος νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ολοκληρώνεται μέσα σε τριάντα ημέρες από τη διαβίβαση σε αυτό του σχετικού φακέλου. Εάν δεν διενεργηθεί ο έλεγχος νομιμότητας η σύμβαση που συνάπτεται είναι άκυρη.
- 5.** Κατά των πράξεων των Επιτρόπων και των Κλιμακίων, επιτρέπονται αιτήσεις ανάκλησης, σε περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα ή το νόμο, οι οποίες εκδικάζονται από το αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τους όρους, προθεσμίες και τη διαδικασία που ορίζονται στην παράγραφο 5 του προηγούμενου άρθρου από τις φράσεις «υποβάλλονται στη γραμματεία του αρμόδιου Τμήματος» έως τις φράσεις «Άλλη αίτηση ανάκλησης δεν επιτρέπεται», που εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 37

Αίτηση αναθεώρησης -

άρση αμφισβήτησης ή αμφιβολίας

1. Κατά των αποφάσεων του Τμήματος, που δικάζει σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 35 του παρόντος νόμου αιτήσεις ανάκλησης κατά των πράξεων των Κλιμακίων, χωρεί αίτηση αναθεώρησης που μπορεί να ασκηθεί ή από το Δημόσιο ή τον αναθέτοντα φορέα ή αυτόν που έχει παρέμβει κατά την εκδίκαση της αίτησης ανάκλησης ή από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, για παράβαση της διαδικασίας που προβλέπεται κατά τη σύναψη της σύμβασης, για εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή του νόμου, καθώς και σε περίπτωση πλάνης περί τα πραγματικά περιστατικά ή προσαγωγής νέων κρίσιμων στοιχείων κατά την έννοια του άρθρου 48 παρ. 3, 4 και 5 του παρόντος νόμου.

2. Η αίτηση αναθεώρησης κατατίθεται στη γραμματεία του κατά την παράγραφο 4 Τμήματος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης απόφασης, με επιμέλεια της γραμματείας του δικάσαντος την αίτηση ανάκλησης Τμήματος, σε όλους τους διαδίκους που συμμετείχαν στη συζήτηση ενώπιον αυτού του Τμήματος. Για τη συζήτηση της αίτησης αναθεώρησης απαιτείται η κατάθεση παραβόλου, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 73 του παρόντος νόμου, που εφαρμόζονται αναλόγως.

3. Η αίτηση αναθεώρησης κοινοποιείται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, με επιμέλεια του αιτούντος, στο Δημόσιο και σε όσους είχαν μετάσχει στην εκδίκαση της αίτησης ανάκλησης. Ο Πρόεδρος του κατά την επόμενη παράγραφο αρμόδιου Τμήματος μπορεί να διατάξει τη γνωστοποίηση με οποιονδήποτε τρόπο της αίτησης αναθεώρησης και σε άλλους που έχουν κατά την κρίση του έννομο συμφέρον. Δεύτερη αίτηση αναθεώρησης κατά της ίδιας απόφασης δεν επιτρέπεται.

4. Η κατά τις προηγούμενες παραγράφους αίτηση αναθεώρησης εκδικάζεται από Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου μείζονος - επταμελούς σύνθεσης, το οποίο συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και έξι μέλη, τα οποία ορίζονται από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου μεταξύ των αρχαιότερων συμβούλων με ισάριθμους αναπληρωματικούς. Η συμμετοχή στη σύνθεση του Κλιμακίου και του Τμήματος που εξέδωσε την προσβαλλόμενη με την αίτηση αναθεώρησης απόφαση αποτελεί κώλυμα συμμετοχής στην εκδίκαση της αίτησης αναθεώρησης. Τα μέλη του Τμήματος επικουρούνται από υπηρετούντες στο Ελεγκτικό Συνέδριο δικαστικούς λειτουργούς που έχουν το βαθμό εισηγητή.

5. Το Τμήμα επταμελούς σύνθεσης δικάζει την αίτηση αναθεώρησης σε δημόσια συνεδρίαση, επιτρέπεται δε μία μόνο αναβολή της συζήτησης. Όποιος έχει σπουδαίο έννομο συμφέρον μπορεί να ασκήσει εγγράφως ή

προφορικά παρέμβαση μέχρι τη συζήτηση της αίτησης αναθεώρησης στο ακροατήριο της αίτησης αναθεώρησης. Οι διάδικοι μπορούν να υποβάλλουν υπόμνημα μέσα σε τρεις ημέρες από τη συζήτηση στο ακροατήριο της αίτησης αναθεώρησης.

6. Η έκδοση μη οριστικής απόφασης επιτρέπεται μία μόνο φορά. Αν εκδοθεί αναβλητική απόφαση λόγω έλλειψης στοιχείων, ορίζεται προθεσμία που δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε ημέρες, εντός της οποίας πρέπει να συμπληρωθούν τα στοιχεία του φακέλου. Μετά την πάροδο της ορισθείσας προθεσμίας η υπόθεση εισάγεται προς συζήτηση στην αμέσως επόμενη δικάσιμο. Η απόφαση για την αίτηση αναθεώρησης εκδίδεται μέσα σε τριάντα ημέρες από τη συζήτησή της.

7. Οι ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων 5 και 6 εφαρμόζονται και κατά την εκδίκαση των αιτήσεων ανάκλησης που υποβάλλονται σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 35 και 36 του παρόντος νόμου, ενώ η ρύθμιση της ως άνω παραγράφου 6 εφαρμόζεται και στην προβλεπόμενη στο άρθρο 35 του παρόντος διαδικασία ενώπιον του Κλιμακίου. Σε περίπτωση που δεν εκδοθεί πράξη του Κλιμακίου ή απόφαση του Τμήματος μετά την πάροδο της προθεσμίας των τριάντα ημερών, η υπόθεση μπορεί να εισάγεται για νέα συζήτηση με Πράξη του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Τμήμα επταμελούς σύνθεσης. Κατά της απόφασης αυτής δεν χωρεί αίτηση αναθεώρησης.

8. Αν γίνει δεκτή η αίτηση αναθεώρησης, το Τμήμα αποφασίζει οριστικά για την ελεγχόμενη σύμβαση. Κατά της απόφασης του Τμήματος επί της αίτησης αναθεώρησης δεν επιτρέπεται η άσκηση οποιουδήποτε άλλου ένδικου μέσου.

9. Η αμφισβήτηση για την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου, που γεννώνται από την έκδοση αντίθετων πράξεων ή πρακτικών Κλιμακίων ή αντίθετων αποφάσεων του κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 35 του παρόντος νόμου Τμήματος που δικάζει αιτήσεις ανάκλησης, καθώς και η αμφιβολία για την έννοια των διατάξεων αυτών σε εκκρεμείς υποθέσεις, αίρονται από το ίδιο Τμήμα επταμελούς σύνθεσης. Η αμφισβήτηση φέρεται προς εκδίκαση ενώπιον του ανωτέρω Τμήματος αυτεπάγγελτα από τον Πρόεδρο του οικείου Κλιμακίου ή του Τμήματος ή από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή με πρωτοβουλία αυτού που έχει σπουδαίο έννομο συμφέρον. Σε περίπτωση αμφιβολίας ή οικεία σύνθεση του Κλιμακίου ή του Τμήματος παραπέμπει αμέσως το ζήτημα στο Τμήμα επταμελούς σύνθεσης με πρακτικό της. Το Τμήμα οφείλει να εκδώσει απόφαση άρσης της αμφισβήτησης ή της

αμφιβολίας μέσα σε τριάντα ημέρες από την κατάθεση αυτής στη Γραμματεία του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Γ΄ ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 38

Κατασταλτικός έλεγχος λογαριασμών και απολογισμών - Όργανα - Διαδικασία άσκησης αυτού

- 1.** Ο έλεγχος των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων, των απολογισμών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και των ειδικών λογαριασμών που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1 περίπτωση β΄ του παρόντος νόμου, ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού από τον Επίτροπο της Υπηρεσίας Επιτρόπου της Κεντρικής Υπηρεσίας ή των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγονται έως την ημερομηνία αυτή. Αμφισβητήσεις που ανακύπτουν από τον έως άνω καθορισμό των αρμοδιοτήτων, επιλύονται κάθε φορά με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
- 2.** Κατά την άσκηση του ελέγχου αυτού, στον αρμόδιο Επίτροπο της Υπηρεσίας Επιτρόπου της Κεντρικής Υπηρεσίας περιέρχονται όλες οι αρμοδιότητες του αρμόδιου Κλιμακίου και στον αρμόδιο Επίτροπο της Υπηρεσίας Επιτρόπου των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου περιέρχονται όλες οι αρμοδιότητες των Υπηρεσιών της Κεντρικής Υπηρεσίας, καθώς και του αρμόδιου Κλιμακίου. Κατά των πράξεων που εκδίδονται από τους ανωτέρω Επιτρόπους ασκούνται όλα τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο.
- 3.** Κατά τη διενέργεια του ελέγχου των λογαριασμών των υπολόγων δύναται να ζητείται από τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες, τους υπολόγους, καθώς και από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο κάθε αναγκαία πληροφορία ή στοιχείο, αν δε συντρέχει περίπτωση, μπορεί να διενεργηθεί και επιτόπια έρευνα.
- 4.** Για τις ελλείψεις που διαπιστώνονται ή τις αμφιβολίες που δημιουργούνται κατά την επεξεργασία των λογαριασμών, συντάσσεται φύλλο μεταβολών και ελλείψεων που αποστέλλεται αρμοδίως για την αναπλήρωση των διαπιστούμενων ελλείψεων και την παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών

εντός προθεσμίας όχι μεγαλύτερης των δεκαπέντε ημερών, η οποία μπορεί να παραταθεί για εύλογο χρόνο.

5. Διαφορές, οι οποίες προκύπτουν κατά τον έλεγχο των λογαριασμών σε χρέωση ή πίστωση των υπολόγων και είναι κατώτερες ποσού που ορίζεται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, διαγράφονται και οι λογαριασμοί αυτοί εξισώνονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ίδια ως άνω απόφαση.

6. Σε ζητήματα που αναφύονται κατά την επεξεργασία των λογαριασμών, μπορεί, σε περίπτωση αμφιβολιών, να προκληθεί εκ των προτέρων η γνώμη του αρμόδιου Κλιμακίου για τα ζητήματα αυτά ύστερα από έκθεση του οικείου Επιτρόπου προς αυτό. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύναται, αν κρίνει τούτο αναγκαίο λόγω της σοβαρότητας ή της γενικότητας του θέματος, να προκαλεί τη γνώμη της Ολομέλειας, η οποία είναι υποχρεωτική για τους Επιτρόπους, τα Κλιμάκια και τα Τμήματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την έκδοση των σχετικών πράξεων και αποφάσεών τους.

7. Αν κατά τον έλεγχο των λογαριασμών διαπιστωθεί ποινικώς κολάσιμη πράξη, ανακοινώνεται τούτο στον αρμόδιο εισαγγελέα, στον Υπουργό ή άλλο αρμόδιο όργανο στον οποίο υπάγεται ο υπόλογος, καθώς και στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 39

Αντικείμενο και μεθοδολογία ελέγχου λογαριασμών και απολογισμών

1. Ο έλεγχος είναι ετήσιος τακτικός και δειγματοληπτικός, εκτός εάν από το δειγματοληπτικό έλεγχο προκύψουν λόγοι που επιβάλλουν τη γενίκευση του κατασταλτικού ελέγχου και διενεργείται μετά το τέλος κάθε οικονομικής χρήσης ή είναι έκτακτος γενικός ή ειδικός ή θεματικός και συνίσταται σε έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας της διαχείρισης.

2. Κατά τον κατασταλτικό έλεγχο ελέγχονται ιδίως: α) η τήρηση της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και ειδικότερα η οικονομικότητα, η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα, β) η ορθή τήρηση του κατά περίπτωση ισχύοντος λογιστικού ή διαχειριστικού συστήματος, σύμφωνα με τους κανόνες και τις αρχές που το διέπουν, γ) η τήρηση και ενημέρωση των λογαριασμών ώστε να απεικονίζουν με ακρίβεια το περιεχόμενο των οικονομικών πράξεων και δημοσιονομικών ενεργειών, δ) η νόμιμη λήψη δανείων, παροχή εγγυήσεων και η τήρηση των όρων των σχετικών συμβάσεων, ε) η νόμιμη και σύμφωνα με την αρχή που προβλέπεται στην

περίπτωση α' διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας, στ) η έγκαιρη και κανονική απόδοση των υπέρ τρίτων εισπραττόμενων δικαιωμάτων και η είσπραξη και η διαχείριση των ανταποδοτικών τελών ή άλλων ειδικών εσόδων ή των εσόδων από δάνεια ή των βεβαιωθέντων εσόδων από οφειλές και πρόστιμα σε βάρος τρίτων, ζ) τα συστήματα λειτουργίας του φορέα (έλεγχος συστημάτων) και η) η συμμόρφωση του φορέα σε προηγούμενες υποδείξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

3. Ο κατασταλτικός έλεγχος πρέπει να ολοκληρωθεί μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία αποστολής του αντιγράφου του λογαριασμού ή του απολογισμού ή ισολογισμού ή άλλης κατά το νόμο απαιτούμενης οικονομικής κατάστασης του υπόχρεου για κατασταλτικό έλεγχο φορέα, το οποίο συνοδεύεται από τα στοιχεία που ορίζονται με απόφαση της ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Ο έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και τα ελεγκτικά πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI).

Άρθρο 40

Διενέργεια στοχευμένων ελέγχων

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού στοχευμένους ελέγχους (προληπτικούς και κατασταλτικούς) σε τομείς υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος σύμφωνα με το ετήσιο ελεγκτικό πρόγραμμά του που εκπονεί η Ολομέλειά του.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού και στοχευμένους ελέγχους επιδόσεων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος, σύμφωνα με το ετήσιο ελεγκτικό πρόγραμμα που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν κάθε είδους έκτακτο έλεγχο.

Άρθρο 41

Έλεγχος επιχορηγήσεων - χρηματοδοτήσεων

1. Επιχορήγηση είναι η μεταφορά πίστωσης σε φορέα για την υλοποίηση των αρμοδιοτήτων του και μόνο.

2. Χρηματοδότηση είναι η μεταφορά πίστωσης σε φορέα, στον οποίο έχει εκχωρηθεί αρμοδιότητα από φορέα της Γενικής Κυβέρνησης με σκοπό την υλοποίηση της συγκεκριμένης και μόνο αρμοδιότητας.

3. Κάθε έτος οι φορείς που επιχορηγούνται ή και χρηματοδοτούνται από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης υποχρεούνται να υποβάλουν στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, με το πέρας διμήνου από τη λήξη του οικονομικού έτους, απολογισμό της συνολικής οικονομικής τους δραστηριότητας και ξεχωριστό απολογισμό της επιχορήγησης ή χρηματοδότησης που έλαβαν και είναι μικρότερη του 100% των συνολικών χρηματικών ποσών που διαχειρίστηκαν. Με τα ανωτέρω υποχρεούνται να συνυποβάλουν και τον προϋπολογισμό τους για το επόμενο έτος.

4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, διενεργεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του, έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας, καθώς και έλεγχο της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης (οικονομικότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα) για τα ποσά της επιχορήγησης και της χρηματοδότησης που έλαβαν κάθε οικονομικό έτος οι φορείς και συντάσσει έκθεση ελέγχου.

5. Η ανωτέρω έκθεση υποβάλλεται μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία υποβολής στο Ελεγκτικό Συνέδριο όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών και σε κάθε περίπτωση το αργότερο έως την κατάθεση του προς ψήφιση προϋπολογισμού του επόμενου οικονομικού έτους της Γενικής Κυβέρνησης στη Βουλή.

6. Χωρίς την υποβολή από τους επιχορηγούμενους ή χρηματοδοτούμενους φορείς των στοιχείων που προβλέπονται στην παράγραφο 3, οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε καμία απολύτως επιχορήγηση ή και χρηματοδότηση των φορέων αυτών. Κάθε επιχορήγηση ή χρηματοδότηση που δίνεται από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 είναι μη νόμιμη και καταλογίζεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν.

Άρθρο 42

Υποβολή πορισμάτων ελέγχου

Ελεγκτικές Υπηρεσίες, Οικονομικές Επιθεωρήσεις ή άλλες υπηρεσίες που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ασκούν τακτικό διαχειριστικό έλεγχο, υποβάλλουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο, μετά το τέλος του ελέγχου τους, τα διαχειριστικά στοιχεία μαζί με το πόρισμά τους. Η αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ύστερα από αξιολόγηση των εργασιών

και των αποτελεσμάτων του ελέγχου μπορεί, αν κρίνει ότι συντρέχει περίπτωση, να επαναλάβει από την αρχή τον έλεγχο.

Άρθρο 43

Μηνιαίοι λογαριασμοί ταμιακών υπολόγων και υπολόγου συμψηφισμών

- 1.** Οι ταμιακοί υπόλογοι, πολιτικοί και στρατιωτικοί, καθώς και ο υπόλογος συμψηφισμών υποβάλλουν απευθείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο μέχρι την 20ή ημέρα κάθε μήνα τους λογαριασμούς της διαχείρισής τους κατά τον προηγούμενο μήνα.
- 2.** Σε βάρος εκείνων που καθυστερούν την υποβολή των ανωτέρω λογαριασμών επιβάλλεται η χρηματική ποινή που προβλέπεται στο άρθρο 45.
- 3.** Η ανωτέρω προθεσμία, για εξαιρετικούς λόγους, δύναται να παρατείνεται κατά την κρίση της αρμόδιας Υπηρεσίας Επιτρόπου για εύλογο χρονικό διάστημα, ύστερα από αίτηση του υπολόγου.
- 4.** Ο τύπος των λογαριασμών, καθώς και τα έγγραφα και δικαιολογητικά που επισυνάπτονται στους λογαριασμούς αυτούς ορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- 5.** Σε περίπτωση θανάτου ή ανικανότητας υπολόγου, οι λογαριασμοί αποδίδονται από τους κληρονόμους ή το νόμιμο αντιπρόσωπό του, αντιστοίχως, με επιμέλεια της προϊστάμενης υπηρεσίας αυτού και σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου για το δημόσιο λογιστικό.

Άρθρο 44

Ετήσιοι λογαριασμοί ταμιακών υπολόγων και υπολόγου συμψηφισμών

- 1.** Ο κατά τις ανωτέρω διατάξεις έλεγχος των λογαριασμών των ταμείων και του υπολόγου συμψηφισμών συμπληρώνεται με τον έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών, μετά τον οποίο το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφαινεται για το σύνολο της διαχείρισης του δημοσίου υπολόγου σύμφωνα με το άρθρο 46.
- 2.** Δημόσιος υπόλογος είναι όποιος διαχειρίζεται, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και οποιοσδήποτε άλλος θεωρείται από το νόμο δημόσιος υπόλογος. Οι δημόσιοι υπόλογοι διακρίνονται σε: α) Υπόλογους ενταλμάτων

προπληρωμής και προσωρινών. β) Διαχειριστές πάγιων προκαταβολών. γ) Φοροτεχνικούς και τελωνειακούς υπολόγους. δ) Ειδικούς ταμίες. ε) Υπολόγους Ν.Π.Δ.Δ. και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. στ) Διαχειριστές έργων του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων.

3. Η ευθύνη των δημοσίων υπολόγων έναντι του Ελεγκτικού Συνεδρίου επεκτείνεται και στην ακριβή είσπραξη των δημοσίων εσόδων που έχουν βεβαιωθεί, εφόσον κατά το νόμο δεν αποδίδουν λογαριασμό γι' αυτό σε άλλη αρχή.

4. Εντός δύο μηνών το αργότερο από τη λήξη κάθε οικονομικού έτους ή από την με οποιονδήποτε τρόπο λήξη της διαχείρισής τους, οι δημόσιοι υπόλογοι οφείλουν να αποδίδουν λόγο γι' αυτήν στο Ελεγκτικό Συνέδριο, υποβάλλοντας απευθείας σε αυτό τους λογαριασμούς τους, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από το νόμο.

5. Η ανωτέρω προθεσμία δύναται για εξαιρετικούς λόγους, ύστερα από αίτηση του υπολόγου, να παρατείνεται κατά την κρίση της αρμόδιας Υπηρεσίας Επιτρόπου για εύλογο χρονικό διάστημα.

6. Με απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύναται να ορίζεται ότι ορισμένες κατηγορίες υπολόγων υποβάλλουν τους λογαριασμούς της διαχείρισής τους σε χρονικά διαστήματα συντομότερα του έτους.

7. Σε περίπτωση ελλείμματος ή άλλων ανωμαλιών, οι οποίες προκαλούν υπόνοιες κατάχρησης ή κωλύουν τον έλεγχο των πράξεων του υπολόγου, ο αρμόδιος Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύναται να διατάξει την υποβολή σε αυτό των λογαριασμών του μέσα σε τακτή προθεσμία και πριν από τη λήξη της διαχείρισης αυτού.

8. Σε περίπτωση θανάτου ή ανικανότητας του υπολόγου, οι λογαριασμοί αποδίδονται από τους κληρονόμους ή το νόμιμο αντιπρόσωπό του, αντιστοίχως, με επιμέλεια της προϊστάμενης υπηρεσίας αυτού και σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου για το δημόσιο λογιστικό.

9. Ο τύπος των λογαριασμών, καθώς και τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που επισυνάπτονται σε αυτούς ορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

10. Με απόφαση του αρμόδιου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου οι υπόλογοι, που λογοδοτούν κάθε μήνα στο Ελεγκτικό Συνέδριο κατά το προηγούμενο άρθρο, μπορεί να απαλλαγούν από την υποχρέωση υποβολής των ετήσιων λογαριασμών της χρηματικής διαχείρισής τους. Στην περίπτωση αυτή το Ελεγκτικό Συνέδριο δύναται να αποφαινεται με πράξη που εκδίδεται κατά το άρθρο 46 για τη χρηματική διαχείριση των υπολόγων κάθε

οικονομικού έτους και τμηματικά κατά μήνες βάσει των ελεγχθέντων μηνιαίων λογαριασμών, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται με απόφαση του οικείου Τμήματος. Με την πράξη που εκδίδεται κατά το προηγούμενο εδάφιο δύναται το Ελεγκτικό Συνέδριο να επιφυλάσσεται για ορισμένα στοιχεία προκειμένου να αποφανθεί γι' αυτά το αργότερο κατά τη λήξη της διαχείρισης ή και πριν από αυτή.

Άρθρο 45

Συνέπειες μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής λογαριασμών

- 1.** Αν παρέλθουν άπρακτες οι προθεσμίες που προβλέπονται στα προηγούμενα άρθρα, το Ελεγκτικό Συνέδριο μπορεί να επιβάλει στον υπόλογο χρηματική ποινή μέχρι το ποσό των μηνιαίων αποδοχών του και συγχρόνως τον καλεί να υποβάλει τους λογαριασμούς του μέσα σε προθεσμία που δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της πρόσκλησης.
- 2.** Αν ο υπόλογος είναι άμισθος, επιβάλλεται σε αυτόν χρηματική ποινή μέχρι το ποσό των οκτακοσίων ογδόντα ευρώ. Το ποσό αυτό δύναται να αυξάνεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- 3.** Το Ελεγκτικό Συνέδριο δύναται επίσης να επιβάλει την ίδια ως άνω ποινή σε κάθε υπόλογο που λογοδοτεί ενώπιόν του για παραβάσεις σχετικές με τη διενέργεια του ελέγχου ή για μη συμμόρφωση του υπολόγου σε διαταγές που έχουν σχέση με τον έλεγχο της διαχείρισής του.
- 4.** Κατά των πράξεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τις οποίες επιβάλλονται οι κατά το άρθρο αυτό χρηματικές ποινές, επιτρέπεται εφάπαξ αναθεώρηση που ασκείται με αίτηση του ενδιαφερομένου μέσα σε έξι μήνες από την κοινοποίησή τους.
- 5.** Αν ο υπόλογος εμμένει στη μη υποβολή των λογαριασμών, διατάσσεται με πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου η σύνταξη των λογαριασμών από υπάλληλό του με δαπάνη του υπολόγου, εφόσον η διοίκηση δεν έχει ήδη προβεί οίκοθεν στη σύνταξή τους. Στην περίπτωση αυτή, ύστερα από αίτηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να επιβληθεί στον υπόλογο η προσωρινή ή η οριστική απόλυσή του από την υπηρεσία σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- 6.** Οι δαπάνες της προηγούμενης παραγράφου εκκαθαρίζονται από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προκαταβάλλονται από το Δημόσιο,

βεβαιώνονται σε βάρος του υπολόγου και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

7. Οι παραπάνω διατάξεις δεν εμποδίζουν τη λήψη από την αρμόδια υπηρεσία κάθε νόμιμου μέτρου προς εξασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου.

Άρθρο 46

Πράξεις Επιτρόπων Ελεγκτικού Συνεδρίου

1. Ο αρμόδιος Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έχοντας υπόψη την έκθεση που συντάσσεται κατά περίπτωση σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 1 ή την παράγραφο 5 του άρθρου 22 αποφαινεται για την ορθότητα ή μη των λογαριασμών και κηρύσσει με πράξη του τους λογαριασμούς ως ορθώς έχοντες ή καταλογίζει τον υπόλογο με το έλλειμμα που διαπιστώθηκε ή με εκείνο που προκύπτει από την παράλειψη είσπραξης ή βεβαιώνει σε πίστωση αυτού το τυχόν πλεόνασμα.

2. Εφόσον συντρέχει περίπτωση, ο αρμόδιος Επίτροπος δύναται να προβεί στον καταλογισμό του υπολόγου και πριν αποφανθεί για τους λογαριασμούς του.

3. Σε βάρος του υπολόγου καταλογίζονται οι προσαυξήσεις που καθορίζονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για το δημόσιο λογιστικό και για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Οι προσαυξήσεις αυτές υπολογίζονται, για μεν την παράλειψη εισπράξεων, από τότε που ο υπόλογος όφειλε να ενεργήσει την είσπραξη, για δε την παράλειψη εισαγωγής των εισπράξεων, από τότε που αυτός όφειλε να εισαγάγει τα εισπραχθέντα στο δημόσιο ταμείο. Σε περίπτωση ελλείμματος, οι προσαυξήσεις υπολογίζονται από την ημέρα κατά την οποία εξακριβώθηκε ότι έλαβε χώρα το έλλειμμα και εφόσον η εξακρίβωση αυτή καθίσταται αδύνατη, από τότε που ανακαλύφθηκε κατά την επιθεώρηση ή την παράδοση της διαχείρισης του υπολόγου το έλλειμμα. Αν η εξακρίβωση του ελλείμματος γίνεται μετά τη λήξη του οικονομικού έτους στη διαχείριση του οποίου αναφέρεται το έλλειμμα και είναι αδύνατος ο προσδιορισμός της ημέρας ή του μήνα που έλαβε χώρα τούτο, οι προσαυξήσεις υπολογίζονται από τη λήξη του οικονομικού έτους της διαχείρισης. Ο υπόλογος απαλλάσσεται των προσαυξήσεων, εφόσον αποδείξει ότι η παράλειψη ή το έλλειμμα δεν οφείλεται σε δόλο ή βαρεία αμέλειά του.

4. Μη νόμιμες δαπάνες που πληρώθηκαν με τίτλους πληρωμής που δεν εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου καταλογίζονται σε κάθε περίπτωση από το Ελεγκτικό Συνέδριο σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν. 2362/1995.

Άρθρο 47

Εκτελεσιμότητα πράξεων Επιτρόπων - Κοινοποίηση

- 1.** Οι πράξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που εκδίδονται από τον αρμόδιο Επίτροπο και κοινοποιούνται στον υπόλογο σύμφωνα με τα οριζόμενα σε προεδρικό διάταγμα, είναι εκτελεστές. Κατά των πράξεων αυτών δεν επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής στα άλλα δικαστήρια, τα ποσά δε που καταλογίζονται με τις πράξεις αυτές εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων.
- 2.** Αντίγραφα των πράξεων που εκδίδονται από τους αρμόδιους Επιτρόπους του Ελεγκτικού Συνεδρίου διαβιβάζονται μαζί με τους σχετικούς φακέλους από τη Γραμματεία τους στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τυχόν άσκηση ένδικων μέσων από αυτόν.

Άρθρο 48

Αναθεώρηση πράξεων

- 1.** Οι πράξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 46 υπόκεινται σε αίτηση αναθεώρησης, που ασκείται είτε από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας σε αυτό είτε από τον υπόλογο ή τον εγγυητή του είτε αυτεπαγγέλτως από το Ελεγκτικό Συνέδριο.
- 2.** Η αίτηση αναθεώρησης δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.
- 3.** Η αίτηση αναθεώρησης επιτρέπεται να ασκηθεί μέσα σε προθεσμία ενός έτους από την κοινοποίηση στον υπόλογο της προσβαλλόμενης πράξης:
  - α)** λόγω πλάνης περί τα πραγματικά γεγονότα ή λόγω λογιστικού λάθους,
  - β)** αν προσαχθούν νέα κρίσιμα έγγραφα,
  - γ)** αν η πράξη στηρίχθηκε σε καταθέσεις μαρτύρων που καταδικάστηκαν για ψευδορκία ή απαλλάχθηκαν αλλά η ψευδορκία αναγνωρίστηκε δικαστικά,
  - δ)** αν η πράξη στηρίχθηκε σε πλαστά έγγραφα, εφόσον η πλαστογραφία αναγνωρίστηκε δικαστικά έστω και στο σκεπτικό της δικαστικής απόφασης ή του βουλεύματος.
- 4.** Αν παρέλθει η παραπάνω ετήσια προθεσμία, αίτηση αναθεώρησης επιτρέπεται στις δύο τελευταίες περιπτώσεις και μέσα σε έξι μήνες από τότε που ο αιτών έλαβε γνώση ότι αναγνωρίστηκε δικαστικά η πλαστότητα των

εγγράφων ή η ψευδορκία. Στις ίδιες περιπτώσεις επιτρέπεται και η αυτεπάγγελτη αναθεώρηση από το Ελεγκτικό Συνέδριο μέσα στην ίδια προθεσμία, η οποία αρχίζει από τότε που το Ελεγκτικό Συνέδριο έλαβε γνώση ότι αναγνωρίστηκε δικαστικά η πλαστότητα των εγγράφων ή η ψευδορκία.

5. Το Ελεγκτικό Συνέδριο δύναται, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας σε αυτό, να ανακαλεί ή τροποποιεί οποτεδήποτε τις πράξεις του, εφόσον από νεότερα στοιχεία βεβαιωθεί ότι αυτές στηρίχθηκαν σε προϋποθέσεις που δεν υπήρχαν. Επίσης δύναται να διορθώνει πράξεις του που εκδόθηκαν κατά τον έλεγχο των λογαριασμών δημοσίων υπολόγων για επανόρθωση εσφαλμένης κατάταξης διαχειριστικών πράξεων του υπολόγου, εφόσον όμως από τη διόρθωση αυτή δεν επέρχεται χρέωση ή πίστωση του υπολόγου.

6. Δεν επιτρέπεται η αναθεώρηση πράξης που έχει εκδοθεί ύστερα από άσκηση αίτησης αναθεώρησης. Επίσης δεν είναι δεκτή αίτηση αναθεώρησης, που στηρίζεται σε άλλο λόγο, για κεφάλαια της πράξης για τα οποία έχει ήδη ασκηθεί η αίτηση αναθεώρησης.

7. Η αίτηση αναθεώρησης του υπολόγου ή του εγγυητή είναι απαράδεκτη αν δεν προσαρτάται σε αυτή γραμμάτιο είσπραξης από το δημόσιο ταμείο για την καταβολή παραβόλου ίσου προς το δέκα τοις εκατό του αμφισβητούμενου με την αίτηση αναθεώρησης ποσού, το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των δεκαπέντε ευρώ. Το παραπάνω ποσό μπορεί να αυξάνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από πρόταση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αν η αίτηση αναθεώρησης γίνει δεκτή εν μέρει ή στο σύνολο, το Ελεγκτικό Συνέδριο διατάσσει την επιστροφή του παραβόλου. Αν απορριφθεί η αίτηση, το παράβολο καταπίπτει υπέρ του δημοσίου.

8. Η ετήσια προθεσμία, για μεν την άσκηση της αίτησης αναθεώρησης από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αρχίζει από την περιέλευση της πράξης στη Γραμματεία της Γενικής Επιτροπείας, για δε την αυτεπάγγελτη αναθεώρηση εκ μέρους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, από την έκδοση της πράξης που προσβάλλεται.

9. Επί των αιτήσεων αναθεώρησης το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφαινεται με πράξη.

10. Όταν ασκηθεί αίτηση αναθεώρησης κατά πράξεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η προθεσμία για την άσκηση έφεσης κατά των ίδιων πράξεων παρατείνεται για εξήντα ακόμα ημέρες.

11. Κάθε αίτηση προς το Ελεγκτικό Συνέδριο που αφορά πράξη η οποία εκδόθηκε από αυτό, εφόσον στηρίζεται σε νέα έγγραφα, για το περιεχόμενο των οποίων δεν έκρινε σχετικώς η πράξη αυτή, δεν θεωρείται ένδικο μέσο αναθεώρησης αλλά ως νέα αίτηση που εξετάζεται για πρώτη φορά.

12. Επιτρέπεται η αναθεώρηση χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής δαπανών, που έχουν θεωρηθεί από Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο πλαίσιο του διενεργούμενου από αυτό προληπτικού ελέγχου των δαπανών του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και πράξεων του αρμόδιου Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με τις οποίες επιλύθηκε διαφωνία υπέρ της θεώρησης χρηματικού εντάλματος ή πράξεως επί λογαριασμών, κατόπιν αιτήσεως του Υπουργού Οικονομικών ή των κατά νόμο εξουσιοδοτημένων από αυτόν οργάνων. Στην περίπτωση αυτή ως λόγοι αναθεώρησης των ανωτέρω πράξεων δύναται να προβάλλονται, πέραν των αναφερομένων στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου, και οι ακόλουθοι: α) πλάνη περί το νόμο, β) εντοπισμός, κατά τη διενέργεια επιγενόμενων διοικητικών ελέγχων νέων κρίσιμων εγγράφων (στοιχείων) που στοιχειοθετούν εξ αντικειμένου την απόρριψη της θεωρηθείσας δαπάνης. Οι διατάξεις των παραγράφων 9 και 11 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και εν προκειμένω. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 49

Έλεγχος διαχείρισης υλικού του Δημοσίου

1. Οι διαχειριστές υλικού του Δημοσίου, κάθε έτος ή μετά τη με οποιονδήποτε τρόπο λήξη της διαχείρισής τους, οφείλουν να λογοδοτούν μέσα σε προθεσμία δύο μηνών, η οποία μπορεί να παρατείνεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο για εύλογο χρονικό διάστημα. Οι διατάξεις των άρθρων 38, 39, και 43 έως 46 εφαρμόζονται ανα-λόγως και στην περίπτωση αυτή.

2. Ο αρμόδιος Επίτροπος δύναται να προβαίνει σε εξακρίβωση του υπολοίπου που βρίσκεται στις αποθήκες στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου ή οποτεδήποτε κρίνει τούτο αναγκαίο.

3. Κατά τον ίδιο τρόπο οι διαχειριστές υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας υποβάλλουν για έλεγχο τους λογαριασμούς της διαχείρισής τους, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία εκδίδεται ύστερα από πρόταση της αρμόδιας Υπηρεσίας Επιτρόπου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο

50 Έλεγχος λογαριασμών Ο.Τ.Α.

- 1.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών των Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του παρόντος νόμου που αφορούν στον έλεγχο των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων, με την επιφύλαξη των διατάξεων των επόμενων άρθρων.
- 2.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οι δημόσιοι οργανισμοί, τα πιστωτικά ιδρύματα γενικά και τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν έγγραφα, πληροφορίες ή στοιχεία σχετιζόμενα οπωσδήποτε με τα αντικείμενα του ελέγχου ή με λογαριασμούς ή δραστηριότητες κάθε Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού που τελεί υπό έλεγχο, οφείλουν, αν τους ζητηθεί, να τα θέτουν στη διάθεση των αρμόδιων οργάνων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
- 3.** Οι Επίτροποι ή υπάλληλοι που ενεργούν τους ελέγχους, έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ανακριτικών υπαλλήλων.

Άρθρο

51 Κατασταλτικός έλεγχος Ο.Τ.Α.

- 1.** Από το Ελεγκτικό Συνέδριο διεξάγεται υποχρεωτικά κατασταλτικός έλεγχος των λογαριασμών των δήμων, των περιφερειών και των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και των κοινωφελών επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων ύδρευσης αποχέτευσης και των δημοτικών ανωνύμων εταιρειών του άρθρου 266 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Ο έλεγχος είναι ετήσιος τακτικός και δειγματοληπτικός, εκτός εάν από το δειγματοληπτικό έλεγχο προέκυψαν λόγοι που επιβάλλουν τη γενίκευση του κατασταλτικού ελέγχου και διενεργείται μετά το τέλος κάθε οικονομικής χρήσης ή είναι έκτακτος γενικός ή ειδικός ή θεματικός και συνίσταται στον έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας της διαχείρισης. Σε κάθε περίπτωση ο έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.
- 2.** Κατά τον κατασταλτικό έλεγχο ελέγχονται ιδίως: α) η τήρηση της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, β) η ορθή τήρηση του κατά περίπτωση ισχύοντος λογιστικού ή διαχειριστικού συστήματος, σύμφωνα με τους κανόνες και τις αρχές που το διέπουν, γ) η τήρηση και ενημέρωση των λογαριασμών, ώστε να απεικονίζουν με ακρίβεια το περιεχόμενο των οικονομικών πράξεων και δημοσιονομικών ενεργειών, δ) η νόμιμη καταβολή

του μεριδίου τυχόν συμμετοχής ενός ή περισσότερων Ο.Τ.Α. σε κάθε φύσεως νομικά πρόσωπα αυτών ή σε προγραμματικές συμβάσεις, ε) η νόμιμη λήψη δανείων, η παροχή εγγυήσεων και η τήρηση των όρων των σχετικών συμβάσεων, στ) η νόμιμη διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας και ζ) η έγκαιρη και κανονική απόδοση των υπέρ τρίτων εισπραττόμενων νομίμων δικαιωμάτων και η είσπραξη και η διαχείριση των ανταποδοτικών τελών ή άλλων ειδικών εσόδων ή των εσόδων από δάνεια ή των βεβαιωθέντων εσόδων από οφειλές και πρόστιμα σε βάρος τρίτων.

3. Αρμόδιος για τον κατασταλτικό έλεγχο, είναι ο ίδιος Επίτροπος, που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών των υπόχρεων φορέων. Για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες αρμόδιος είναι ο Επίτροπος της έδρας τους. Ειδικά για την Μητροπολιτική Περιφέρεια Αττικής, αρμόδιοι για τις οικείες περιφερειακές ενότητες, είναι οι Επίτροποι, που ορίζονται από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Ο κατασταλτικός έλεγχος πρέπει να ολοκληρωθεί μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία αποστολής του αντιγράφου του απολογισμού ή ισολογισμού του υπόχρεου για κατασταλτικό έλεγχο φορέα, ο οποίος συνοδεύεται: α) από τις σχετικές εκθέσεις και πράξεις των αρμοδίων οργάνων του, β) την έκθεση των ορκωτών λογιστών ελεγκτών και γ) από κάθε σχετικό με τον έλεγχο στοιχείο, που καθορίζεται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και σε κάθε περίπτωση εντός του επομένου διαχειριστικού έτους, από αυτό που αφορά ο κατασταλτικός έλεγχος.

5. Η σχετική έκθεση περί των αποτελεσμάτων του διενεργηθέντος κατασταλτικού ελέγχου, για το σύνολο των υπόχρεων φορέων, διαβιβάζεται στους Υπουργούς Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, καθώς και στην Επιτροπή Διαφάνειας και Θεσμών της Βουλής.

6. Σε κάθε περίπτωση ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να διατάξει έκτακτο διαχειριστικό έλεγχο της διαχείρισης ενός Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου αυτού.

7. Σε περίπτωση μη υποβολής του απολογισμού ή και του ισολογισμού Ο.Τ.Α. α' βαθμού στο Ελεγκτικό Συνέδριο σύμφωνα με το άρθρο 163 παρ. 5 εδάφιο α' του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, επιβάλλονται σε βάρος των υπαιτίων οι κυρώσεις του άρθρου 45 του παρόντος νόμου και παράλληλα διενεργείται έκτακτος έλεγχος σύμφωνα με το άρθρο 163 παρ.5 εδάφιο β' του ίδιου Κώδικα.

8. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, με κοινές αποφάσεις του αρμόδιου Υπουργού και των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων

Δικαιωμάτων ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο έλεγχος της διαχείρισης των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού να ενεργείται στο Κατάστημά τους, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

Άρθρο

52 Έλεγχος είσπραξης εσόδων Ο.Τ.Α.

- 1.** Ο αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών Επίτροπος, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους μπορεί να παρακολουθεί την κανονική είσπραξη των εσόδων των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων και να ασκεί τον έλεγχο για την είσπραξη των νομίμως βεβαιωθέντων χρεών, οφειλών ή προστίμων σε βάρος τρίτων.
- 2.** Σε περίπτωση που διαπιστώσει αδράνεια είσπραξής τους από τα αρμόδια όργανα διοίκησης ή τις οικονομικές υπηρεσίες καλεί τούτους, με έγγραφό του που κοινοποιείται στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στον Ελεγκτή Νομιμότητας, να ενεργήσουν μέσα σε τασσόμενη εύλογη προθεσμία για την είσπραξη τούτων.
- 3.** Εάν η αδράνεια συνεχίζεται, οφειλόμενη σε δόλο ή βαριά αμέλεια των διοικούντων το δήμο και τα νομικά του πρόσωπα ή των προϊσταμένων των οικονομικών υπηρεσιών αυτών παραπέμπει: α) τα μεν αιρετά υπαίτια πρόσωπα με αιτιολογημένη εισήγησή του στην Επιτροπή του άρθρου 232 του ν. 3852/2010 (Α' 87) για προσωπικό καταλογισμό τούτων με το ποσό της θετικής ζημίας που προξένησαν και β) τους υπαλλήλους των ανωτέρω προσώπων που προκάλεσαν ζημία στην περιουσία του στο Ελεγκτικό Συνέδριο για καταλογισμό τούτων.

Άρθρο 53

Έλεγχος απολογισμών λοιπών Ν.Π.Δ.Δ.

και άλλων νομικών προσώπων

- 1.** Κατά τον έλεγχο των απολογισμών των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ. και των άλλων ελεγχόμενων φορέων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του παρόντος που αφορούν τον έλεγχο των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων.
- 2.** Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, με κοινές αποφάσεις του αρμόδιου Υπουργού και των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο

έλεγχος της διαχείρισης των Ν.Π.Δ.Δ. να ενεργείται στο Κατάστημά τους, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

3. Ο έλεγχος του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων ασκείται στο Κατάστημα του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.), σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και του ν. 992/ 1979.

4. Κάθε δημόσια υπηρεσία υποχρεούται να ανακοινώνει χωρίς καθυστέρηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο τη σύσταση ή κατάργηση κάθε Ν.Π.Δ.Δ. ή άλλου φορέα που τελεί υπό την εποπτεία της.

Άρθρο 54

Δειγματοληπτικός έλεγχος λογαριασμών Ν.Π.Δ.Δ.

1. Η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκδίδει κατ' έτος πρόγραμμα ελέγχου λογαριασμών των Ν.Π.Δ.Δ. εκτός από τους Ο.Τ.Α.. Με το πρόγραμμα καθορίζονται:

- α) τα Ν.Π.Δ.Δ. που θα ελεγχθούν,
- β) η περίοδος της διαχείρισης ανά οικονομικά έτη που θα υποβληθεί στον έλεγχο,
- γ) το ποσοστό της δειγματοληψίας, το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να αφορά λιγότερες από τριάντα πράξεις διαχείρισης και το πέντε τοις εκατό των πιστώσεων του προϋπολογισμού κάθε οικονομικού έτους που ελέγχεται,
- δ) το όριο ανοχής σφάλματος, η υπέρβαση του οποίου επιβάλλει τη διενέργεια καθολικού ελέγχου, το οποίο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το ενάμισι τοις εκατό των πράξεων διαχείρισης ή του ύψους των πιστώσεων που ελέγχθηκαν,
- ε) ο χώρος διενέργειας του ελέγχου, που μπορεί να είναι και το Κατάστημα του νομικού προσώπου που ελέγχεται ή άλλος χώρος όπου φυλάσσονται τα κρίσιμα στοιχεία, στ) Η ημερομηνία περάτωσης του ελέγχου.

2. Το πρόγραμμα ελέγχου κοινοποιείται, μέσα σε εύλογο χρόνο από την έκδοσή του, στους αρμόδιους για την εποπτεία των νομικών προσώπων Υπουργούς και στα νομικά πρόσωπα, τα οποία θα υποβληθούν στον έλεγχο.

3. Ο έλεγχος διενεργείται από τις αρμόδιες καθ' ύλην Υπηρεσίες Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή από ομάδες ελέγχου οριζόμενες από τον Πρόεδρο για το σκοπό αυτόν. Το νομικό πρόσωπο, για το οποίο απο- φασίστηκε ο

επιτόπιος έλεγχος, ενημερώνεται από τον αρμόδιο Επίτροπο ή τον Πρόεδρο για την ημερομηνία έναρξης του ελέγχου πέντε εργάσιμες ημέρες πριν από την έναρξη του ελέγχου. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο μπορεί να παρίσταται και εκπρόσωπος του νομικού προσώπου. Για κάθε νομικό πρόσωπο συντάσσεται μετά τον έλεγχο και ειδική έκθεση, στην οποία διατυπώνονται αιτιολογημένα παρατηρήσεις σχετικές με τη βελτίωση της διαχείρισης του νομικού προσώπου και η οποία αποστέλλεται στους αρμόδιους φορείς.

4. Η Ολομέλεια προγραμματίζει τους ανωτέρω ελέγχους έτσι ώστε τα νομικά πρόσωπα να υποβάλλονται σε έλεγχο τουλάχιστον κάθε τέσσερα χρόνια.

5. Σε επείγουσες ή έκτακτες περιπτώσεις, το πρόγραμμα ελέγχου για μεμονωμένα νομικά πρόσωπα δύναται να εκδώσει και ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οπότε ισχύουν τα ανωτέρω αναλόγως εφαρμοζόμενα.

6. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου και του π.δ.1225/1981.

Άρθρο 55

Συμμετοχή Ν.Π.Δ.Δ. στις δαπάνες λειτουργίας

του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δύναται να καθορίζεται η συμμετοχή των Ν.Π.Δ.Δ. στις δαπάνες λειτουργίας των υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου είτε σε ποσοστό επί των ελεγχόμενων δαπανών είτε με άλλο τρόπο.

Άρθρο 56

Λογαριασμοί υπολόγων χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής

1. Τα δικαιολογητικά των ενταλμάτων προπληρωμής θεωρούνται από τους Επιτρόπους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίοι επικουρούνται στο έργο του ελέγχου από το προσωπικό που έχει ορισθεί για το σκοπό αυτόν, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

2. Κατά τον έλεγχο και τη θεώρηση των δικαιολογητικών απόδοσης λογαριασμού των ενταλμάτων προπληρωμής, το Ελεγκτικό Συνέδριο ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Επιτρόπου, που ενεργεί αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση του υπολόγου, αποφαινεται και για τις δαπάνες που τυχόν

απορρίφθηκαν από τα αρμόδια όργανα για την αναγνώριση και εκκαθάρισή τους.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται αναλόγως και για τα δικαιολογητικά απόδοσης λογαριασμού των ενταλμάτων προπληρωμής δευτερευόντων διατακτών που δεν υπόκεινται σε προληπτικό έλεγχο.

4. Ο καταλογισμός σε βάρος εκείνων που έλαβαν χρήματα από το Δημόσιο με την υποχρέωση να αποδώσουν λογαριασμό και δεν τον υπέβαλαν εμπρόθεσμα ή τον υπέβαλαν μόνο για μέρος των χρημάτων που έλαβαν, ασκείται με πράξη των Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την επιφύλαξη κατά τα λοιπά των διατάξεων του άρθρου 6 παρ.4 και 5 του π.δ.136/1998 (Α΄ 107).

5. Οι Επίτροποι προβαίνουν σε ανάκληση των ανωτέρω καταλογιστικών πράξεών τους, εφόσον θεωρηθούν από αυτούς τα οικεία δικαιολογητικά.

6. Δαπάνες οι οποίες αναγνωρίστηκαν και εκκαθαρίστηκαν από τα αρμόδια όργανα, αλλά κρίνονται ως μη νόμιμες ή ως μη στηριζόμενες σε νόμιμα δικαιολογητικά, καταλογίζονται από τον αρμόδιο Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

7. Κατά των καταλογιστικών πράξεων του παρόντος άρθρου επιτρέπεται το προβλεπόμενο στο άρθρο 48 ένδικο μέσο της αναθεώρησης, το οποίο ασκείται ενώπιον του οργάνου που τις εξέδωσε χωρίς την καταβολή παραβόλου.

8. Η αίτηση αναθεώρησης δεν υπόκειται σε περιορισμό προθεσμίας, εφόσον στηρίζεται στην υποβολή νέων δικαιολογητικών για τη διάθεση των χρημάτων ή στη συμπλήρωση εκείνων που υποβλήθηκαν. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 38 παρ.3 και 7, 46 και 47. Επίσης επιτρέπεται και η κατά το άρθρο 80 έφεση ενώπιον του αρμόδιου Τμήματος.

Άρθρο

57

Λογαριασμοί υπολόγων λοιπώνχρηματικών προκαταβολών

1. Οι υποχρεώσεις και οι ευθύνες όσων διαχειρίζονται με οποιονδήποτε τρόπο δημόσια χρήματα που προκαταβάλλονται με την υποχρέωση απόδοσης λογαριασμού έστω και χωρίς την έκδοση εντάλματος προπληρωμής, καθώς και οι αρμοδιότητες και υποχρεώσεις των διατακτών των παραπάνω προκαταβολών, ρυθμίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν. 2362/1995 (Α΄ 247).

2. Οι υπόλογοι της προηγούμενης παραγράφου, μπορούν να προσβάλουν την σε βάρος τους καταλογιστική πράξη ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 56 παρ. 12 του ν. 2362/1995.

Άρθρο 58

Λογαριασμοί δευτερευόντων διατακτών και έλεγχος αυτών

1. Οι δευτερεύοντες διατάκτες που από τις οικείες διατάξεις είναι επιφορτισμένοι με την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων υπόκεινται στον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και υποβάλλουν σε αυτό τους λογαριασμούς της χρήσης των πιστώσεων που τους έχουν μεταβι- βασθεί, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατυπώσεις και προθεσμίες.

2. Σε βάρος των ανωτέρω διατακτών καταλογίζεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο κάθε υπέρβαση πίστωσης ή δαπάνη που αναγνωρίσθηκε παρανόμως αν, και μετά την προβλεπόμενη από τις οικείες διατάξεις άρνηση του Ταμιά, απαιτήσουν με ευθύνη τους την πληρωμή της.

3. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερ- νήσεως, ρυθμίζονται τα σχετικά με τη λογοδοσία των δευτερευόντων διατακτών.

Άρθρο 59

Έλεγχος συντάξεων, βοηθημάτων και λοιπών δαπανών Ο έλεγχος των δαπανών για συντάξεις και βοηθήματα ή άλλων δαπανών που εντέλλονται με τη βοήθεια μηχανογραφικού συστήματος και δεν καταβάλλονται μέσω των δημόσιων ταμείων, ασκείται σύμφωνα με τα οριζόμενα σε προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 60

Παρακολούθηση δημοσίων εσόδων

Το Ελεγκτικό Συνέδριο παρακολουθεί τα δημόσια έσοδα, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται κατά το άρθρο 94.

Άρθρο 61

Επιτήρηση δημοσίων υπολόγων

- 1.** Το Ελεγκτικό Συνέδριο επιτηρεί τους δημόσιους υπολόγους όσον αφορά την τήρηση από αυτούς των κανόνων που διέπουν το δημόσιο λογιστικό και δικαιούται να ενεργεί επιθεώρηση, κάθε φορά που το κρίνει αναγκαίο, με υπαλλήλους του που ορίζονται για το σκοπό αυτόν ή να προκαλεί αυτήν από οικονομικούς επιθεωρητές των δημοσίων υπολόγων.
- 2.** Κάθε υπηρεσία, στην οποία υποβάλλεται έκθεση ελέγχου διαχείρισης δημοσίου υπολόγου ή υπολόγου Ο.Τ.Α. ή άλλου Ν.Π.Δ.Δ., υποχρεούται χωρίς καθυστέρηση να διαβιβάσει αντίγραφο της έκθεσης αυτής στο Ελεγκτικό Συνέδριο.
- 3.** Κάθε δημόσια υπηρεσία υποχρεούται να ανακοινώνει χωρίς καθυστέρηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο το ονοματεπώνυμο, την ιδιότητα και το αντικείμενο της διαχείρισης κάθε υπολόγου που τελεί υπό την εποπτεία της.

Άρθρο 62

Εποπτεία εγγυήσεων δημοσίων υπολόγων

- 1.** Κάθε ελάττωση, μετατροπή, μεταφορά ή άρση εγγύησης δημοσίου υπολόγου υπόκειται στην έγκριση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
- 2.** Όταν ο νόμος δεν καθορίζει το είδος και το ποσό της εγγύησης που πρέπει να παρασχεθεί από τους δημόσιους υπολόγους, αυτά καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 63

Απώλειες χρημάτων, υλικού, δικαιολογητικών και παραστατικών πληρωμής

- 1.** Το αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ύστερα από αίτηση του υπολόγου ή και αυτεπαγγέλτως, αποφαινεται για την απαλλαγή από την ευθύνη των υπολόγων που λογοδοτούν ενώπιόν του για κάθε απώλεια, έλλειψη ή φθορά χρημάτων, υλικού ή δικαιολογητικών και παραστατικών πληρωμής κάθε είδους, είτε με την πράξη που εκδίδεται κατά τον έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών είτε και προηγουμένως με ιδιαίτερη πράξη. Ο υπόλογος που ζητεί την απαλλαγή υποχρεούται να αποδείξει την απώλεια, έλλειψη ή φθορά

που επήλθε και επιπλέον ότι δεν τον βαρύνει υπαιτιότητα, διότι έχει συμμορφωθεί πλήρως με όσα ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις και επιδειξεί την επιμέλεια που δείχνει στις δικές του υποθέσεις.

2. Το αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποφαινεται επίσης με πράξη του, ύστερα από αίτηση των υπολόγων ή και αυτεπαγγέλτως, για την απαλλαγή από την ευθύνη τους από εντάλματα προπληρωμής, προσωρινά εντάλματα, εντάλματα πάγιας προκαταβολής ή χρηματικές προκαταβολές από το δημόσιο ταμείο, καθώς και από την ευθύνη τους για την απώλεια, έλλειψη ή φθορά χρημάτων ή δικαιολογητικών της διαχείρισης των χρημάτων που έλαβαν. Ο υπόλογος υποχρεούται να αποδείξει την απώλεια των χρημάτων ή την προσήκουσα διάθεση αυτών και την απώλεια των δικαιολογητικών της διάθεσής τους και επιπλέον ότι δεν τον βαρύνει υπαιτιότητα.

Άρθρο 64

Καταστροφή ή απώλεια διαχειριστικών στοιχείων από ανώτερη βία ή τυχαίο γεγονός

1. Ο έλεγχος των διαχειρίσεων, των οποίων τα στοιχεία καταστράφηκαν ή απολέσθηκαν ολικά ή μερικά στο Ελεγκτικό Συνέδριο από ανώτερη βία ή τυχαίο γεγονός και των οποίων η απώλεια ή καταστροφή διαπιστώνεται με πράξη του αρμόδιου Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ενεργείται κατά τα οριζόμενα με αποφάσεις της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Οι αποφάσεις αυτές, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση της αρμόδιας Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθορίζουν τον τρόπο του ελέγχου των διαχειρίσεων αυτών, τα στοιχεία που θα υποβληθούν σε αναπλήρωση εκείνων που απολέσθηκαν ή καταστράφηκαν, τους υπόχρεους και την προθεσμία για την υποβολή τους, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη λεπτομέρεια για τον έλεγχο.

Άρθρο 65

Ληξιπρόθεσμα χρέη ανεπίδεκτα είσπραξης

1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο, καθώς και οι συμβεβαιωμένες οφειλές προς τρίτους, που έχουν βεβαιωθεί κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων και θεωρούνται ανεπίδεκτες είσπραξης από την υπηρεσία στην οποία είναι βεβαιωμένες καταχωρίζονται σε ειδικά βιβλία της

υπηρεσίας, με απόφαση Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που συγκροτείται με απόφαση της Ολομέλειάς του. Το Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποφασίζει οριστικά μετά από γνωμοδότηση της Επιτροπής που προβλέπεται στην παράγραφο 5 και εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Ως ανεπίδεκτες είσπραξης οφειλές χαρακτηρίζονται εκείνες για τις οποίες έχουν εξαντληθεί όλες οι ενέργειες εντοπισμού πηγών αποπληρωμής και αναγκαστικής είσπραξης και σε κάθε περίπτωση οι εξής:

α. Έχουν ολοκληρωθεί οι έρευνες και δεν προέκυψε η ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων.

β. Έχει ολοκληρωθεί, εφόσον έχουν εντοπιστεί ακίνητα ή κινητά πράγματα, ικανά να καλύψουν μέρος ή το σύνολο των οφειλών, η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης με επίσπευση από το Δημόσιο ή τρίτους και από το προϊόν της εκποίησης των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων και προσόδων του οφειλέτη δεν εξοφλήθηκαν πλήρως οι απαιτήσεις του Δημοσίου.

γ. Έχει πραγματοποιηθεί έλεγχος από ειδικά οριζόμενο για το σκοπό αυτόν ελεγκτή, ο οποίος πιστοποιεί με βάση εμπειριστατωμένη έκθεση ελέγχου ότι δεν υφίσταται άλλη πηγή αποπληρωμής.

δ. Δεν υφίσταται πτωχευτική και μεταπτωχευτική περιουσία ή έχει εκποιηθεί η υπάρχουσα, εφόσον πρόκειται για πτωχό.

ε. Έχει ολοκληρωθεί, εφόσον πρόκειται για επιχείρηση υπό εκκαθάριση, η διαδικασία αυτής και δεν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία.

στ. Έχουν ολοκληρωθεί, προκειμένου για χρέη για την καταβολή των οποίων υπάρχουν συνυπόχρεοι, και ως προς αυτούς τουλάχιστον οι ενέργειες που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β' και γ'.

ζ. Έχει ολοκληρωθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, η ποινική διαδικασία σε βάρος των υπευθύνων κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 (Α' 43) και ο οφειλέτης έχει υποβληθεί σε εκτέλεση της ποινής που έχει καταγνωσθεί σε βάρος του.

3. Η πρόταση για την καταχώρηση στα ειδικά βιβλία ανεπίδεκτων είσπραξης υποβάλλεται οίκοθεν από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας στην οποία είναι βεβαιωμένη η οφειλή προς την αρμόδια Κεντρική Υπηρεσία, με τα πλήρη στοιχεία και την αιτιολογημένη άποψη αυτού. Από τα στοιχεία πρέπει να

αποδεικνύεται ότι έχουν εξαντληθεί όλες οι απαραίτητες ενέργειες για την είσπραξη της οφειλής η οποία θεωρείται ανεπίδεκτη είσπραξης και ότι δεν υπάρχει πλέον καμία πηγή αποπληρωμής της. Έλεγχος και επαλήθευση των υποβαλλόμενων στοιχείων διενεργείται από την αρμόδια Κεντρική Υπηρεσία, η οποία και εισηγείται στην Επιτροπή που προβλέπεται στην παράγραφο 5.

4. Η πρόταση δεν υποβάλλεται εφόσον υπάρχει πιθανότητα έστω και μερικής είσπραξης της οφειλής. Αν εντοπιστούν κενά στην πρόταση ο φάκελος με τα επι- συναπτόμενα στοιχεία επιστρέφεται από την Κεντρική Υπηρεσία για να συμπληρωθεί ενώ, αν εντοπιστεί πηγή μερικής ή ολικής αποπληρωμής, ο φάκελος επιστρέφεται και η απαίτηση, κατά το μέρος που μπορεί να εισπραχθεί, χαρακτηρίζεται εισπράξιμη.

5. Η πρόταση αναρτάται στο διαδίκτυο (Πρόγραμμα Διαύγεια) και μετά την παρέλευση τριάντα ημερών από την ανάρτησή της, η πρόταση και τα παραστατικά της στοιχεία υποβάλλονται σε επιτροπή που αποτελείται από:

- α) έναν Νομικό Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως πρόεδρο, με αναπληρωτή του Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο του Ν.Σ.Κ.,
- β) έναν προϊστάμενο Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας, ως μέλος,
- γ) έναν προϊστάμενο Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων, ως μέλος.

Εισηγητής στην Επιτροπή είναι, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Αν η αίτηση αφορά τελωνειακή οφειλή συμμετέχει στην Επιτροπή και ένας προϊστάμενος Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης, με εισηγητή τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τελωνειακών Διαδικασιών. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Με την απόφαση αυτή ορίζονται και οι αναπληρωτές των μελών της Επιτροπής, καθώς και υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ της Διεύθυνσης Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων ως Γραμματείς της Επιτροπής.

6. Η Επιτροπή αξιολογεί τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, αναζητά εφόσον το κρίνει σκόπιμο συμπληρωματικά στοιχεία από οποιαδήποτε υπηρεσία ή τρίτο και γνωμοδοτεί θετικά ή αρνητικά, για την καταχώριση της οφειλής στα βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης ή για την απόρριψη του αιτήματος. Το Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αναφέρεται στην παράγραφο 1, αφού λάβει υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής, αποφασίζει για την καταχώριση ή μη του συνόλου ή μέρους της οφειλής στα βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης.

7. Με απόφαση του Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας για τον οφειλέτη φορολογικής αρχής, ή ύστερα από αίτηση του οφειλέτη και μετά από γνωμοδότηση της Επιτροπής που προβλέπεται στην παράγραφο 5 και εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οφειλή που έχει καταχωρισθεί κατά τα ανωτέρω στα βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης διαγράφεται από τα βιβλία αυτά και επανεγγράφεται στα βιβλία των εισπράξιμων, εάν σε χρονικό διάστημα είκοσι ετών από την εγγραφή της διαπιστωθεί ότι υπάρχει ή αποκτήθηκε περιουσιακό στοιχείο από τον οφειλέτη ή συνυπόχρεο πρόσωπο που καλύπτει μερικά ή ολικά την οφειλή. Κατά το χρονικό διάστημα από την καταχώριση της οφειλής στα βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης μέχρι και την ημερολογιακή λήξη του εικοστού έτους από αυτή, αναστέλλεται αυτοδίκαια η παραγραφή της, δεν χορηγείται φορολογική ενημερότητα στον οφειλέτη και σε όλα τα συνυπόχρεα πρόσωπα για οποιαδήποτε αιτία, δεσμεύονται οι τραπεζικοί λογαριασμοί κατά τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2523/1997 και δεν χορηγούνται πιστοποιητικά για μεταβίβαση ή απόκτηση περιουσιακών στοιχείων.

8. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και για τις διαγραφές που διενεργούνται με το άρθρο 82 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

9. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Διοικητικής Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να προστίθενται περαιτέρω κριτήρια και προϋποθέσεις καταχώρισης στα βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης, καθώς και διαγραφής από τα βιβλία αυτά και επανεγγραφής τους στην κατηγορία των εισπράξιμων των παραπάνω οφειλών και να ρυθμίζεται ο ειδικότερος τρόπος, η διαδικασία και κάθε θέμα σχετικό με τη διαχείριση, την παρακολούθηση, τις συνέπειες και τα χρονικά όρια ισχύος των συνεπειών καταχώρισης στα ειδικά βιβλία ανεπίδεκτων είσπραξης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 66

Έλεγχος απολογισμού και γενικού ισολογισμού του

Κράτους - Διαδηλώσεις Ελεγκτικού Συνεδρίου

1. Ο έλεγχος της δημόσιας διαχείρισης ολοκληρώνεται με τον έλεγχο του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο εξετάζει τον απολογισμό και τον ισολογισμό του Κράτους με βάση τις κείμενες διατάξεις και σύμφωνα με όσα ορίζονται με

απόφαση της Ολομέλειάς του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η εξέταση γίνεται με την παραβολή αυτών προς τον προϋπολογισμό, τα στοιχεία που έχει ελέγξει το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα βιβλία που τηρούνται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Το Ελεγκτικό Συνέδριο επιστρέφει τον απολογισμό και ισολογισμό του Κράτους στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους μαζί με τις σχετικές διαδηλώσεις του εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 76 παρ.1 του ν. 2362/1995.

3. Οι διαδηλώσεις εκδίδονται από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 67

Ετήσια έκθεση προς τη Βουλή

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, κάθε έτος, με έκθεση της Ολομέλειάς του προς τη Βουλή, που εγχειρίζεται στον Πρόεδρό της από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκθέτει το αποτέλεσμα των εργασιών του με τις παρατηρήσεις του από την παραβολή των εσόδων και εξόδων με τους οικείους νόμους και την άσκηση γενικά των καθηκόντων του, καθώς και τις σκέψεις του για μεταρρυθμίσεις και βελτιώσεις.

2. Οι παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί της οικονομικής διαχείρισης του Κράτους, που περιέχονται στην ετήσια έκθεσή του, γνωστοποιούνται απαραίτητα, πριν από την εγχείριση της έκθεσης στον Πρόεδρο της Βουλής, στους διατάκτες υπουργούς μέσω του Υπουργού Οικονομικών. Οι απαντήσεις των υπουργών περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο τεύχος και αποστέλλονται με μέριμνα του Υπουργού Οικονομικών, μέσα σε διάστημα δύο μηνών από τη γνωστοποίηση της έκθεσης, στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος στη συνέχεια τις διαβιβάζει, μαζί με την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Πρόεδρο της Βουλής. Η ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου μαζί με τις απαντήσεις των διατακτών υπουργών συνδημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ
ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 68

Αστική ευθύνη υπαλλήλων Δημοσίου

- 1.** Κάθε δημόσιος υπάλληλος, ανεξάρτητα από την κατά το άρθρο 44 ευθύνη των δημοσίων υπολόγων, ευθύνεται για κάθε θετική ζημία που επήλθε στο Δημόσιο από δόλο ή αμέλεια, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.
- 2.** Αν περισσότεροι υπάλληλοι προξένησαν από κοινού τη ζημία στο Δημόσιο, ευθύνονται εις ολόκληρον.
- 3.** Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται στους υπουργούς όσον αφορά την εν γένει άσκηση των καθηκόντων τους και στους λοιπούς διατάκτες μόνο για τις δαπάνες που εντέλλονται από αυτούς. Στους λειτουργούς αυτούς εφαρμόζονται οι διατάξεις περί ευθύνης τους.
- 4.** Για την ευθύνη κατά το παρόν άρθρο το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφαινεται ύστερα από αίτηση του Γενικού Επιτρόπου σε αυτό, ο οποίος ενεργεί είτε κατόπιν εγγράφου του οικείου Υπουργού είτε αυτεπαγγέλτως, εφόσον η ευθύνη προκύπτει από τα στοιχεία που υποβάλλονται κατά νόμο στο Ελεγκτικό Συνέδριο.
- 5.** Το Ελεγκτικό Συνέδριο μόνο σε περίπτωση ευθύνης από αμέλεια και ανάλογα με τις περιστάσεις δύναται να καταλογίσει τον υπάλληλο και για μέρος μόνο της θετικής ζημίας που επήλθε στο Δημόσιο.
- 6.** Εφόσον οι υπάλληλοι καταβάλουν το ποσό που τους καταλογίστηκε, υπεισέρχονται κατά το ποσό που πλήρωσαν στα δικαιώματα του Δημοσίου.

Άρθρο 69

Αστική ευθύνη υπαλλήλων Ο.Τ.Α. και λοιπών Ν.Π.Δ.Δ.

- 1.** Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφαινεται για την αστική ευθύνη των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. ύστερα από αίτηση του εκπροσώπου κάθε οργανισμού, σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν.1188/1981 (Α΄ 204).

2. Για την αστική ευθύνη των υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. κατά το άρθρο 38 του ν. 3528/2007 (Α΄ 19) αποφάινεται το Ελεγκτικό Συνέδριο σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο

70 Άσκηση δικαιοδοσίας

- 1.** Η δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου ασκείται από τα Τμήματα και την Ολομέλεια.
- 2.** Το Ελεγκτικό Συνέδριο δικάζει σε Ολομέλεια τις αιτήσεις αναίρεσης κατά αποφάσεων των Τμημάτων του. Σε κάθε άλλη περίπτωση δικάζει με τα Τμήματά του.

Άρθρο 71

Διαδικασία ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από γνώμη της Ολομέλειας, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την οργάνωση, συγκρότηση και εποπτεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τη Γραμματεία του, την εκδίκαση από Κλιμάκιο της ένστασης του άρθρου 90 του παρόντος, τα ένδικα μέσα που ασκούνται κατά των αποφάσεών του, τον τόπο και χρόνο των συνεδριάσεων, τα αποδεικτικά μέσα, τον τρόπο κλήτευσης των διαδίκων προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου, τη διαδικασία και ευταξία στο ακροατήριο, την κατάρτιση, δημοσίευση και κοινοποίηση των αποφάσεων και γενικά τη δικονομία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την τήρηση της αρχής της δημοσιότητας των δικαστικών συνεδριάσεων και του αιτιολογημένου των αποφάσεων, καθώς και τον τρόπο άσκησης των μη δικαστικών αρμοδιοτήτων του.

Άρθρο 72

Αποδεικτικό κοινοποίησης ένδικων μέσων

- 1.** Το αποδεικτικό κοινοποίησης στον ενδιαφερόμενο (αρμόδιο Υπουργό, νομικό πρόσωπο ή ιδιώτη) των ένδικων μέσων της έφεσης, αναίρεσης ή αναθεώρησης, που ασκούνται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, πρέπει να κατατίθεται το αργότερο μέσα σε έξι μήνες από την περιέλευση του δικογράφου στο Ελεγκτικό Συνέδριο.
- 2.** Η εκπρόθεσμη κατάθεση στο Ελεγκτικό Συνέδριο του αποδεικτικού κοινοποίησης της προηγούμενης παραγράφου συνεπάγεται το απαράδεκτο της συζήτησης του ένδικου μέσου.

Άρθρο

73Παράβολα

- 1.** Το ένδικο βοήθημα ή μέσο, πλην αυτού που ασκείται από τους Υπουργούς, τα Ν.Π.Δ.Δ. και το Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, απορρίπτεται ως απαράδεκτο, αν, έως την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης, δεν προσκομισθεί το προβλεπόμενο από τις οικείες διατάξεις αποδεικτικό καταβολής παραβόλου. Το δικαστήριο, αν μέχρι την πρώτη συζήτηση δεν καταβληθεί παράβολο ή αυτό που καταβλήθηκε είναι ελλιπές, κατ' αίτηση του υπόχρεου για την καταβολή, χορηγεί σ' αυτόν προθεσμία μέχρι πέντε ημερών, η οποία αρχίζει από την επομένη της συζήτησης της υπόθεσης, για την καταβολή ή τη συμπλήρωση του παραβόλου και την προσκόμιση του αποδεικτικού καταβολής τους. Σε περίπτωση που η συζήτηση διεξαχθεί χωρίς να παρασταθεί ο υπόχρεος, το παράβολο μπορεί να καταβληθεί και να προσκομισθεί το αποδεικτικό καταβολής του εντός της ως άνω προθεσμίας των πέντε ημερών.
- 2.** Σε περίπτωση άσκησης κοινού ενδίκου βοηθήματος ή μέσου από περισσότερους, ο καθένας καταβάλλει το προβλεπόμενο πάγιο παράβολο. Σε περίπτωση χρηματικής διαφοράς, αν μεν η απαίτηση ή οφειλή είναι εις ολόκληρον, καταβάλλεται από όλους μαζί ένα μόνο παράβολο, ενώ αν η απαίτηση ή οφειλή είναι διαιρετή, καταβάλλεται από τον καθένα το αναλογούν σε αυτόν παράβολο.
- 3.** Το παράβολο ορίζεται: α) για τις εφέσεις, αιτήσεις αναθεωρήσεως, αιτήσεις ανακοπής και τριτανακοπής και αιτήσεις διορθώσεως ή ερμηνείας στις συνταξιο-δοτικές διαφορές σε είκοσι ευρώ, β) για τις αιτήσεις

αναιρέσεως στις συνταξιοδοτικές διαφορές σε πενήντα ευρώ, γ) για τις αιτήσεις ανάκλησης κατά των πράξεων των Κλιμακίων του άρθρου 35 του παρόντος ή των Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε πενήντα ευρώ, δ) για τα ένδικα βοηθήματα ή μέσα κατά καταλογιστικών πράξεων ή αποφάσεων και για τις χρηματικού αντικειμένου διαφορές σε ποσοστό ένα τοις εκατό του αμφισβητούμενου ποσού, χωρίς τις τυχόν προσαυξήσεις. Το αναλογικό παράβολο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριάντα ευρώ. Αν υπερβαίνει το ποσό των χιλίων πεντακοσίων ευρώ, καταβάλλεται το ποσό αυτό και το τυχόν επιπλέον οφειλόμενο παράβολο καταλογίζεται με την απόφαση, σε περίπτωση απόρριψης ή εν μέρει αποδοχής του ενδίκου βοηθήματος ή μέσου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ποσά ή τα ποσοστά των παραβόλων.

4. Το παράβολο, αν το ένδικο βοήθημα ή μέσο γίνει δεκτό ή υποβληθεί παραίτηση ή καταργηθεί η δίκη για οποιονδήποτε λόγο, αποδίδεται σε αυτόν που το κατέβαλε. Αν το ένδικο βοήθημα ή μέσο απορριφθεί, καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου, ενώ αν γίνει δεκτό εν μέρει, το παράβολο αποδίδεται κατά ένα μέρος του, το οποίο καθορίζεται κατά την κρίση του δικαστηρίου. Οι έννομες αυτές συνέπειες επέρχονται ακόμα και αν δεν υπάρχει σχετική ρητή διάταξη στην απόφαση.

5. Το δικαστήριο μπορεί, εκτιμώντας τις περιστάσεις, να διατάξει την απόδοση του παραβόλου ακόμα και όταν απορρίπτεται το ένδικο βοήθημα ή μέσο. Επίσης, μπορεί να διατάξει το διπλασιασμό του παραβόλου αν το ένδικο βοήθημα ή μέσο είναι προδήλως απαράδεκτο ή προδήλως αβάσιμο. Στην περίπτωση αυτή, το επιπλέον ποσό που καταλογίζεται εισπράττεται κατά τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Προς τούτο, ο γραμματέας του δικαστηρίου αποστέλλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, αντίγραφο της απόφασης στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία.

Άρθρο 74

Διενέργεια διαδικαστικών πράξεων

Τα Τμήματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορούν να αναθέτουν σε άλλες αρμόδιες κατά τόπο δικαστικές ή διοικητικές αρχές τη διενέργεια επί μέρους διαδικαστικών πράξεων. Η παράλειψη έγκαιρης διενέργειας των παραπάνω πράξεων συνιστά το πειθαρχικό παράπτωμα της παράβασης καθήκοντος.

Άρθρο 75

Δαπάνες πραγματογνωμοσύνης

Αν διαταχθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο πραγματογνωμοσύνη, η αμοιβή των πραγματογνωμόνων και όλες οι αναγκαίες δαπάνες για τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, που εκκαθαρίζονται από τον Πρόεδρο του Τμήματος με βάση την αίτηση των πραγματογνωμόνων, καταβάλλονται από το Δημόσιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου για το Δημόσιο Λογιστικό και καταλογίζονται με την οριστική απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την κρίση του, ολικά ή μερικά, σε βάρος του διαδίκου που ηττήθηκε, βεβαιώνονται δε και εισπράττονται μαζί με το τέλος ή το πρόστιμο που επιβάλλεται με την απόφαση. Η εκκαθάριση των ανωτέρω αμοιβών και δαπανών που ενεργείται από τον Πρόεδρο του οικείου Τμήματος, επιτρέπεται να τροποποιείται από τον Υπουργό Οικονομικών με μείωση των ποσών που έχουν καθορισθεί με αυτή.

Άρθρο 76

Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα

Σε δίκες ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στις οποίες τίθενται ζητήματα που αφορούν σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 2472/1997 (Α' 50) εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 40 του ν. 3659/2008 (Α' 77).

Άρθρο 77

Κατάθεση στο Ελεγκτικό Συνέδριο απορριφθέντος

ενδίκου μέσου λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας

Αν ένδικο βοήθημα απορριφθεί τελεσιδίκως για έλλειψη δικαιοδοσίας δικαστηρίου, στο αντίστοιχο ένδικο βοήθημα που προβλέπει ο νόμος, εφόσον ασκηθεί ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δύο μηνών από την επίδοση της τελεσίδικης απορριπτικής απόφασης στον ενδιαφερόμενο ή αφότου καταστεί τελεσίδικη η επιδοθείσα πρωτόδικη απόφαση, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 41 του ν. 3659/ 2008.

Άρθρο 78

Θέσπιση ηλεκτρονικών διαδικασιών

- 1.** Οι δικαστικές αποφάσεις και πράξεις, οι εκθέσεις, τα δικόγραφα και κάθε άλλο έγγραφο που απευθύνεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο ή εκδίδεται από αυτό επιτρέπεται να κατατίθενται, να επιδίδονται και να διακινούνται με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με το άρθρο 42 του ν. 3659/2008. Με όμοιο τρόπο και με τις προϋποθέσεις του ίδιου άρθρου 42 είναι δυνατόν να καταβάλλονται παράβολα, δικαστικά ένησημα και οποιαδήποτε τέλη υπέρ του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, να εξετάζονται, κατ' αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, μάρτυρες, πραγματογνώμονες και διάδικοι χωρίς αυτοί να παρίστανται στην αίθουσα συνεδριάσεως του δικαστηρίου και να τηρούνται τα βιβλία που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις για τη διεκπεραίωση των εργασιών του.
- 2.** Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι τεχνικές λεπτομέρειες, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 74 του ν. 4055/2012.

Άρθρο 79

Εκτελεστότητα αποφάσεων

- 1.** Οι οριστικές αποφάσεις των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι εκτελεστές.
- 2.** Τα ποσά που καταλογίζονται με αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Β' ΕΝΔΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ

Άρθρο 80

Έφεση κατά πράξεων ή αποφάσεων καταλογισμού

- 1.** Κατά καταλογιστικών πράξεων των Υπουργών, Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μονοπρόσωπων ή συλλογικών διοικητικών οργάνων, διοικητικών

αρχών, Οικονομικών Επιθεωρητών ή άλλου φορέα επί διαχείρισης υλικού, αξιών ή χρηματικού του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους, επιτρέπεται να ασκηθεί έφεση από όποιον έχει έννομο συμφέρον μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών, η οποία αρχίζει από την επίδοση ή την καθ' οποιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση έφεσης διαμένει στην αλλοδαπή, η αντίστοιχη προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα ημέρες.

2. Η προθεσμία για την άσκηση της έφεσης κατά των ανωτέρω πράξεων για το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους και για τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι εξήντα ημέρες και αρχίζει από την περιέλευση της προσβαλλόμενης πράξης σε αυτούς.

3. Με την άσκηση της έφεσης εξαντλείται η αρμοδιότητα του οργάνου που εξέδωσε την καταλογιστική πράξη.

Άρθρο 81

Εκδίκαση εφέσεων επί ειδικών υποθέσεων καταλογισμού

Το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά την εκδίκαση του ένδικου μέσου τη έφεσης ενώπιον του Τμημάτων του, καθώς και κατά την εκδίκαση του ένδικου μέσου της αίτησης αναιρέσεως ενώπιον της Ολομελείας του, σε υποθέσεις από καταλογιστικές πράξεις, που εκδόθηκαν από οποιαδήποτε αιτία σε βάρος των μελών των Επιτροπών Διαχείρισης των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Α.Ε.Ι. και των ερευνητικών κέντρων αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, σε βάρος Επιστημονικών Υπευθύνων έργων που διαχειρίζονται οι Ε.Λ.Κ.Ε. ή σε βάρος υπαλλήλων της οικονομικής διαχείρισης τούτων, από μονομελή ή συλλογικά όργανα της Διοίκησης ή από όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση του βαρυνόμενου με τον καταλογισμό, που υποβάλλεται με το δικόγραφο του ένδικου μέσου ή των πρόσθετων λόγων αυτού, να μειώσει το ποσό του καταλογισμού ως το ένα δέκατο του καταλογισθέντος ποσού, καθώς και να απαλλάξει τον υπαίτιο από τις προσαυξήσεις ή τόκους επί του καταλογισθέντος κεφαλαίου αν υφίσταται ελαφρά αμέλεια αυτού. Για την πιο πάνω μείωση ή απαλλαγή το Δικαστήριο συνεκτιμά το βαθμό της υπαιτιότητας του καταλογισθέντος, την προσωπική και οικογενειακή οικονομική του κατάσταση, τη βαρύτητα της

δημοσιονομικής παράβασης, τις συνθήκες τέλεσής της και το επελθόν από αυτήν αποτέλεσμα. Το Δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει, επίσης, τον καταλογισθέντα από το συνολικό ποσό του καταλογισμού, αν κρίνει ότι συνέτρεχε στο πρόσωπο του καταλογισθέντος συγγνωστή πλάνη για το δημιουργηθέν έλλειμμα. Εξαιρούνται των ρυθμίσεων της παρούσας καταλογιστικές πράξεις οι οποίες αφορούν έξοδα παράστασης αιρετών οργάνων Α.Ε.Ι. ή κατάχρηση δημοσίου χρήματος προς ίδιον όφελος.

Άρθρο 82

Έφεση κατά πράξεων ή αποφάσεων κανονισμού συντάξεων

1. Οι κατά τις διατάξεις του α.ν. 599/1968 (Α΄ 258) πράξη κανονισμού σύνταξης και η απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του αρμοδίου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η έφεση ασκείται μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών, η οποία αρχίζει για τον Υπουργό Οικονομικών και τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου από την περιέλευση σε αυτούς της προσβαλλόμενης πράξης και για όποιον έχει έννομο συμφέρον από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης ή απόφασης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση έφεσης διαμένει στην αλλοδαπή, η αντίστοιχη προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα ημέρες. Επί των εφέσεων αυτών, καθώς και επί των ένδικων μέσων που ασκούνται κατά των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εκδίδονται επί των εφέσεων, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του παρόντος. Όταν ασκηθεί έφεση εξαντλείται η αρμοδιότητα των κατά το άρθρο 1 του α.ν. 599/1968 οργάνων.

2. Κάθε αίτηση σχετική με εκδοθείσα πράξη κανονισμού σύνταξης ή με απόφαση της Ε.Ε.Π.Κ.Σ., η οποία στηρίζεται σε έγγραφα για το περιεχόμενο των οποίων δεν έγινε κρίση, δεν θεωρείται ως ένδικο μέσο αλλά ως αίτηση που εξετάζεται για πρώτη φορά.

3. Κατά των πράξεων της Επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 4 του α.ν. 599/1968 επιτρέπεται η άσκηση του ένδικού μέσου της έφεσης ενώπιον του αρμοδίου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών είτε από τον Υπουργό Οικονομικών είτε από όποιον έχει έννομο συμφέρον. Η προθεσμία αρχίζει για τον Υπουργό Οικονομικών από την περιέλευση σε αυτόν της προσβαλλόμενης πράξης και για όποιον έχει έννομο συμφέρον από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης. Εάν ο έχων έννομο

συμφέρον για την άσκηση έφεσης διαμένει στην αλλοδαπή, η αντίστοιχη προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα ημέρες.

4. Για την άσκηση, συζήτηση και εκδίκαση των εφέσεων που ασκούνται κατά την προηγούμενη παράγραφο, καθώς και των ένδικων μέσων κατά των αποφάσεων που εκδίδονται επί των εφέσεων αυτών, εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος.

5. Με την άσκηση της έφεσης της παραγράφου 3 του παρόντος εξαντλείται η αρμοδιότητα της Επιτροπής του άρθρου 4 παρ.1 του α.ν. 599/1968.

Άρθρο 83

Έφεση κατά αποφάσεων του άρθρου

5του ν. 3163/1955

Οι αποφάσεις της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων που εκδίδονται επί ενστάσεων, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3163/1955 (Α΄ 71), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν.δ.183/1973 (Α΄ 262), υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του αρμόδιου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών, η οποία ασκείται από τον Διοικητή του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή όποιον έχει έννομο συμφέρον. Η προθεσμία αρχίζει για τον Διοικητή του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου από την περιέλευση σε αυτούς της προσβαλλόμενης απόφασης και για όποιον έχει έννομο συμφέρον από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης. Επί των εφέσεων αυτών, καθώς και επί των ένδικων μέσων που ασκούνται κατά των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εκδίδονται επί των εφέσεων, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 84

Ανασταλτικό αποτέλεσμα έφεσης

Η έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν αναστέλλει την εκτέλεση της πράξης ή απόφασης, εκτός αν η αναστολή διαταχθεί με απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εκδίδεται, ύστερα από αίτηση του εκ- καλούντος ή του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, πριν αυτό αποφανθεί για την έφεση ή αν από το νόμο ορίζεται ότι η έφεση αναστέλλει την εκτέλεση της πράξης ή απόφασης κατά της οποίας στρέφεται. Η αίτηση αναστολής είναι

απαράδεκτη αν δεν αποδεικνύεται ότι ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα από τον αιτούντα έφεση κατά της πράξης ή απόφασης της οποίας επιδιώκεται η αναστολή εκτέλεσης. Αν ματαιωθεί η συζήτηση της έφεσης για οποιονδήποτε λόγο, παύει η ισχύς της απόφασης με την οποία διατάχθηκε η αναστολή.

Άρθρο 85

Αποδεικτικά μέσα

Αν ασκηθεί έφεση, το Ελεγκτικό Συνέδριο δύναται προς διαμόρφωση της δικανικής του πεποίθησης να χρησιμοποιήσει κατά την ελεύθερη κρίση του, κάθε αποδεικτικό μέσο, δηλαδή έγγραφα, μάρτυρες, πραγματογνωμοσύνη, αυτοψία και ομολογία. Για το σκοπό αυτόν μπορεί να ζητεί έγγραφα από τις δημόσιες υπηρεσίες ή να διατάσσει την προσκόμισή τους από τα ενδιαφερόμενα μέρη, την εξέταση μαρτύρων και τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης και αυτοψίας κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 86

Αναίρεση

Το ένδικο μέσο της αίτησης αναιρέσεως, όπου προ- βλέπεται η άσκησή του, επιτρέπεται μόνο κατά των οριστικών αποφάσεων των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 87

Λόγοι αναίρεσης - Προθεσμία

- 1.** Η αίτηση αναίρεσης ασκείται για κακή σύνθεση του Τμήματος που δίκασε, για παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας και για εσφαλμένη ερμηνεία ή πλημμελή εφαρμογή του νόμου που διέπει την επίδικη υπόθεση.
- 2.** Η αίτηση αναίρεσης ασκείται από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον, το Γενικό Επίτροπο της Επι- κρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή από τον αρμόδιο Υπουργό ή Ν.Π.Δ.Δ..
- 3.** Η προθεσμία για την άσκηση της αίτησης αναίρεσης είναι εξήντα ημερών και αρχίζει για το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους και τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας από την περιέλευση της απόφασης στην υπηρεσία

τους και για τον ιδιώτη διάδικο από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση αίτησης αναίρεσης διαμένει στην αλλοδαπή, η προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα ημέρες.

4. Αν γίνει δεκτή η αίτηση αναίρεσης για εσφαλμένη ερμηνεία ή πλημμελή εφαρμογή του νόμου, η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποφασίζει περαιτέρω για την υπόθεση, εκτός αν αυτή χρήζει διερεύνησης κατά το πραγματικό της μέρος, οπότε την αναπέμπει στο αρμόδιο Τμήμα. Αν η απόφαση αναιρεθεί για οποιονδήποτε άλλο λόγο, η Ολομέλεια αναπέμπει την υπόθεση στο Τμήμα που εξέδωσε την απόφαση για την εκ νέου εξέτασή της.

Άρθρο 88

Αναίρεση υπέρ του νόμου

Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας δύναται κατ' εξαίρεση και μετά την παρέλευση της οικείας προθεσμίας να ασκεί αίτηση αναίρεσης υπέρ του νόμου. Στην περίπτωση αυτή, αν γίνει δεκτή η αίτηση αναίρεσης, η απόφαση που αναιρεσιβάλλεται παραμένει αμετάβλητη, αναιρείται όμως υπέρ του νόμου με σκοπό τη συμμόρφωση σε παρόμοια περίπτωση του αρμόδιου Τμήματος ή Κλιμακίου προς την απόφαση της Ολομέλειας.

Άρθρο 89

Αναθεώρηση αποφάσεων Τμημάτων

1. Οι οριστικές αποφάσεις των Τμημάτων υπόκεινται στο έκτακτο ένδικο μέσο της αναθεώρησης, το οποίο ασκεί στο Τμήμα που εξέδωσε την απόφαση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 48, είτε ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας ή ο αρμόδιος υπουργός, είτε ο ενδιαφερόμενος με την καταβολή του παραβόλου που ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 73. Κατά της απόφασης που εκδόθηκε επί εφέσεως δεν επιτρέπεται αναθεώρηση αν για το ίδιο κεφάλαιο ασκήθηκε αίτηση αναθεώρησης της πράξης κατά το άρθρο 48.

2. Η αίτηση αναθεώρησης κατά αποφάσεων των Τμημάτων που εκδόθηκαν επί εφέσεων του άρθρου 1 περίπτωση κε' του παρόντος νόμου, ασκείται μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 28 παρ. 6 περίπτωση γ' του ν. 2520/1997.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ

ΠΛΗΡΩΜΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ - ΕΝΔΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Άρθρο

90Ενστάσεις ενώπιον Κλιμακίων

- 1.** Κατά πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού Οικονομικών κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς του για εκτέλεση των πράξεων ή αποφάσεων κανονισμού σύνταξης σε βάρος του Δημοσίου ή της πληρωμής των συντάξεων εν γένει, συμπεριλαμβανομένων και όσων αφορούν καταλογισμό αχρεωστήτως ληφθείσας σύνταξης μπορεί να ασκηθεί ένσταση εντός εξήντα ημερών από την επίδοση ή την καθ' οποιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση της ένστασης διαμένει στην αλλοδαπή, η αντίστοιχη προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα ημέρες. Σε περίπτωση παράλειψης η ως άνω προθεσμία αρχίζει μετά την πάροδο διμήνου από την ημέρα κατά την οποία δημιουργήθηκε η υποχρέωση προς έκδοση της παραλειφθείσας πράξης. Η ένσταση κρίνεται από το αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και εφαρμόζονται περαιτέρω οι διατάξεις των άρθρων 47, 48, 70, 72, 73, 74, 75, 79, 80, 84, 86, 87, 88, 89 και 92 του παρόντος νόμου. Η ένσταση απορρίπτεται εάν κατά την κατάθεσή της δεν συνοδεύεται από αποδεικτικό καταβολής παραβόλου, το οποίο ορίζεται ίσο με είκοσι ευρώ και επιστρέφεται σε αυτόν σε περίπτωση μερικής ή στο σύνολο παραδοχής αυτής.
- 2.** Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 πράξεις ή παραλείψεις του Υπουργού Οικονομικών προσβάλλονται μόνο σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο αυτή.
- 3.** Κατά της άρνησης της υπηρεσίας να χορηγήσει την οικογενειακή παροχή σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ασκείται τόσο από τους συνταξιούχους, των οποίων η σύνταξη κανονίζεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, όσο και από τους συνταξιούχους, στους οποίους η σύνταξη δεν καταβάλλεται από το δημόσιο ταμείο, αλλά κανονίζεται είτε κατά παραπομπή προς τις ισχύουσες διατάξεις περί απονομής συντάξεων του Δημοσίου είτε με ιδιαίτερα νομοθετήματα που επαναλαμβάνουν τις διατάξεις αυτές, η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 ένσταση.
- 4.** Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από γνώμη

της Ολομέλειας, καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 91

Πρότυπη διαδικασία επί ενστάσεων

1. Ένσταση ασκηθείσα κατά τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου ενώπιον του αρμόδιου Κλιμακίου, μπορεί, ύστερα από αίτημα ενός των ενδιαφερόμενων μερών ή του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, να εισαχθεί για εξέταση στη Διοικητική Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με πράξη τριμελούς Επιτροπής, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρό του, τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο και τον Πρόεδρο του Κλιμακίου στο οποίο εκκρεμεί η ένσταση, όταν με αυτή τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων. Η πράξη αυτή, που δημοσιεύεται σε δύο εφημερίδες των Αθηνών, συνεπάγεται την αναστολή εξέτασης των εκκρεμών, ενώπιον του Κλιμακίου, υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα. Στη διαδικασία δικαιούται να διατυπώσει απόψεις κάθε ενδιαφερόμενος που έχει ήδη ασκήσει ένσταση ενώπιον του Κλιμακίου, με την οποία τίθεται το ίδιο ζήτημα. Μετά την επίλυση του ζητήματος, η Ολομέλεια παραπέμπει την ένσταση στο αρμόδιο Κλιμάκιο για περαιτέρω εξέταση. Η κρίση της Ολομέλειας δεσμεύει το Κλιμάκιο και τα μέρη που συμμετείχαν στη διαδικασία ενώπιόν της.

2. Το Κλιμάκιο, όταν επιλαμβάνεται ένστασης, με την οποία τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων ή κρίνει, κατά την εξέταση ένστασης, ότι διάταξη τυπικού νόμου είναι αντισυνταγματική ή αντίθετη σε άλλη υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη, χωρίς το ζήτημα αυτό να έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί με πράξη του, που δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα, να υποβάλει σχετικό προδικαστικό ερώτημα στη Διοικητική Ολομέλεια. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή και στην περίπτωση αυτή. Η κρίση της Ολομέλειας είναι υποχρεωτική για το κλιμάκιο που υπέβαλε το ερώτημα και δεσμεύει τα μέρη που συμμετείχαν στη διαδικασία ενώπιόν της. Μετά την επίλυση του ζητήματος η Ολομέλεια παραπέμπει την ένσταση στο αρμόδιο Κλιμάκιο, εφόσον καταλείπεται έδαφος για περαιτέρω εξέταση.

3. Σε υποθέσεις στις οποίες τίθεται νομικό ζήτημα για το οποίο έχει ήδη αποφανθεί η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, το Κλιμάκιο μπορεί να αποφαινεται επί της ενστάσεως με συνοπτικά αιτιολογημένη πράξη. Ύστερα από πράξη του Προέδρου του,

επιτρέπεται η ενιαία εξέταση με την ίδια πράξη περισσότερων ενστάσεων, εφόσον τίθενται όμοια ζητήματα με αυτές.

ΤΜΗΜΑ ΕΚΤΟ

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Α΄ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Άρθρο

92 Αναστολή προθεσμιών

Για την αναστολή των προθεσμιών που τάσσονται από τις διατάξεις του παρόντος εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο του άρθρου 11 του κανονιστικού διατάγματος της 26.6/10.7.1944 (Α΄ 139) «Περί Κώδικος των νόμων περί δικών του Δημοσίου», όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του ν. 3514/2006 (Α΄ 266).

Άρθρο 93

Καταστροφή δικαιολογητικών καιλοιπών εγγράφων - Διαδικασία

- 1.** Τα δικαιολογητικά ενταλμάτων πληρωμής και κάθε διαχείρισης φυλάσσονται για δέκα χρόνια από το οικονομικό έτος το οποίο αφορούν, εφόσον ελεγχθούν μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα. Σε κάθε άλλη περίπτωση φυλάσσονται για είκοσι χρόνια, χωρίς πάντως να επιτρέπεται η καταστροφή ή η εκποίηση τους πριν παρέλθει η προθεσμία για την άσκηση των ένδικων μέσων.
- 2.** Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται, και πριν από την παρέλευση των προθεσμιών της προηγούμενης παραγράφου, η καταστροφή των παραπάνω δικαιολογητικών που έχουν ελεγχθεί, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
- 3.** Με αποφάσεις της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τον τρόπο χαρακτηρισμού των σχετικών φακέλων ή εγγράφων του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως διατηρητέων στο διηνεκές ή για ορισμένο χρονικό διάστημα ή δυνάμενων να καταστραφούν αμέσως ή ύστερα από ορισμένο χρόνο. Με όμοιες αποφάσεις ρυθμίζονται επίσης θέματα που αφορούν την εκκαθάριση των αρχείων με σκοπό τον καθορισμό των

διατηρητέων ή μη εγγράφων, την απολύμανση ορισμένων φακέλων και τη δαπάνη που απαιτείται για το σκοπό αυτό, τη σύσταση επιτροπών από υπαλλήλους με σκοπό την παραπάνω εκκαθάριση, καθώς και συνεργείων από υπαλλήλους βοηθητικών των επιτροπών αυτών, τη σύνθεση των επιτροπών και των συνεργείων τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Τα έγγραφα, τα οποία κρίνονται με τις αποφάσεις της προηγούμενης παραγράφου μη διατηρητέα και δυ-νάμενα να καταστραφούν, εκποιούνται με δημοπρασία ως άχρηστο χαρτί με σκοπό την πολτοποίησή τους. Οποιαδήποτε άλλη χρήση τους απαγορεύεται.

5. Ο τρόπος προκήρυξης και διεξαγωγής της δημοπρασίας της προηγούμενης παραγράφου, οι εγγυήσεις που απαιτούνται για τη συμμετοχή σε αυτήν και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

6. Μετά το χαρακτηρισμό των εγγράφων ως δυνάμε-νων να καταστραφούν και πριν από την εκποίησή τους για πολτοποίηση καλείται υποχρεωτικά με έγγραφη απόδειξη η αρμόδια Διεύθυνση των Γενικών Αρχείων του Κράτους, προκειμένου να επιλέξει τα έγγραφα που τυχόν παρουσιάζουν ιστορικό ενδιαφέρον και να τα μεταφέρει με μέριμνα και δαπάνη της στα Γενικά Αρχεία του Κράτους.

7. Η εκποίηση εγγράφων για πολτοποίηση μπορεί να γίνει και χωρίς την τήρηση των οριζομένων στην προηγούμενη παράγραφο αν η Διεύθυνση των Γενικών Αρχείων του Κράτους, που έχει ειδοποιηθεί αρμοδίως, δεν ολοκληρώσει την επιλογή τους μέσα στην προθεσμία που τάσσεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 94

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από γνώμη της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κανονίζονται τα αντικείμενα που προβλέπονται στα άρθρα 1, 3, 4 παρ.1, 5, 6, 7 παρ.1, 8, 9, 11, 32, 38, 43, 44, 46 παρ.1 και 2, 47, 56, 61, 70, 73, 75, 86, 87 και 88.

2. Με όμοιο διάταγμα δύναται να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εκτέλεση των διατάξεων του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Β΄ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 95

Στο Ελεγκτικό Συνέδριο υπηρετούν σε προσωποπαγείς θέσεις προσωρινού κλάδου ΠΕ Κατηγορίας δύο υπάλληλοι πτυχιούχοι Παιδαγωγικής Ακαδημίας και σε προσωποπαγείς θέσεις προσωρινού κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού επτά υπάλληλοι. Επίσης, υπηρετούν, σε προσωποπαγείς θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, εικοσιένα υπάλληλοι σε προσωρινό κλάδο ΠΕ, έξι υπάλληλοι σε προσωρινό κλάδο ΠΕ Οικονομολόγων, δεκατέσσερις υπάλληλοι σε προσωρινό κλάδο ΔΕ Γραμματέων, οκτώ υπάλληλοι σε προσωρινό κλάδο ΔΕ Ταξινόμων και εννέα υπάλληλοι σε προσωρινό κλάδο ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων.

Άρθρο 96

Κατ' εξαίρεση των προβλεπομένων στην παράγραφο 1 του άρθρου 35, δεν θίγεται το κύρος συμβάσεων εκτέλεσης δημοσίων έργων, τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής και των οποίων η περίληψη της διακήρυξης δημοπράτησης δημοσιεύθηκε πριν από τις 28.9.1999.

Άρθρο 97

1. Οι διατάξεις των παραγράφων 9 και 10 του άρθρου 35 εφαρμόζονται σε όλες τις συμβάσεις έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3978/2011 και η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων λαμβάνει χώρα μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού. Ως έναρξη διαδικασίας σύναψης νοείται: α) η αποστολή προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τις συμβάσεις του δεύτερου Μέρους, β) η δημοσίευση προκήρυξης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για τις συμβάσεις του τρίτου Μέρους, γ) η ανάρτηση στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, για τις συμβάσεις που ανατίθενται με τη διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού και δ) η λήψη απόφασης σύναψης σύμβασης, για τις υπόλοιπες περιπτώσεις.

2. Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών, οι οποίες έχουν ξεκινήσει πριν την έναρξη ισχύος του ανωτέρω νόμου,

συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο έναρξής τους.

Άρθρο 98

Το Ελεγκτικό Συνέδριο δικάζει και τις εφέσεις κατά των αποφάσεων της Επιτροπής του άρθρου 24 του ν.1586/1985 (Α΄ 73), που ασκούνται είτε από τον Υπουργό Οικονομικών είτε από υπαλλήλους των οποίων οι πράξεις κανονισμού σύνταξης υπόκεινται στο δικαστικό έλεγχο του, σύμφωνα με το άρθρο 26 του παραπάνω νόμου.

Άρθρο 99

Από την έναρξη ισχύος του ν. 3082/2002 (Α΄ 316) παύει η υπηρεσία του Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

Άρθρο 100

Κάθε διάταξη που είναι αντίθετη με την παράγραφο 1, εδάφιο β΄, περίπτωση κη΄ του άρθρου 1 καταργείται.

Άρθρο 101

Οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 35 εφαρμόζονται και για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα της περιόδου 2000 - 2006, καθώς και για έργα που συγχρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Αλιεία».

Άρθρο 102

Αγωγές συνταξιούχων δικαστικών λειτουργών και μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με αντικείμενο τη βελτίωση της σύνταξής τους βάσει συνταγματικών ή άλλων διατάξεων, που παραμένουν εκκρεμείς ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου μετά από παραπομπή με αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, αρχειοθετούνται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που ορίζονται στο άρθρο 5 του ν. 3660/2008 (Α΄ 78).

Άρθρο 103

Οι απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών, όταν οι κενές οργανικές θέσεις εισηγητών στο Ελεγκτικό Συνέδριο δεν επαρκούν,

διορίζονται σε προσωποπαγείς θέσεις. Οι θέσεις αυτές συστήνονται με την απόφαση διορισμού και καταργούνται μόλις κενωθούν αντίστοιχες οργανικές.

Άρθρο 104

Μέχρι τη σύσταση των προβλεπόμενων στο άρθρο 32B παρ. 2 του ν. 1756/1988 θέσεων Εισηγητών και Παρέδρων στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι σχετικές ανάγκες καλύπτονται, με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, με απόσπαση, χρονικής διάρκειας δύο ετών που μπορεί να παραταθεί, ισάριθμων Παρέδρων και Εισηγητών του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 105

Το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά την εκδίκαση του ένδικου μέσου της έφεσης ενώπιον των Τμημάτων του, καθώς και κατά την εκδίκαση του ένδικου μέσου της αίτησης αναίρεσης ενώπιον της Ολομελείας του, σε υποθέσεις από καταλογιστικές πράξεις, που εκδόθηκαν από οποιαδήποτε αιτία σε βάρος των αιρετών οργάνων Δήμων και Κοινοτήτων ή σε βάρος υπαλλήλων της οικονομικής διαχείρισης τούτων, καθώς και σε βάρος υπαλλήλων δημοτικών και κοινοτικών Ν.Π.Δ.Δ. και ιδρυμάτων αυτών, από Υπουργούς ή από μονομελή ή συλλογικά όργανα της Διοίκησης ή από όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και αναφέρονται σε χρονικό διάστημα μέχρι 1.7.2005, μπορεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση του βαρυνομένου με τον καταλογισμό, που υποβάλλεται με το δικόγραφο του ένδικου μέσου ή των προσθέτων λόγων αυτού, να μειώσει το ποσό του καταλογισμού ως το ένα δέκατο του καταλογισθέντος ποσού, καθώς και να απαλλάξει τον υπαίτιο από τις προσαυξησεις ή τόκους επί του καταλο- γισθέντος κεφαλαίου και αν ακόμα υφίσταται ελαφρά αμέλεια αυτού. Για την πιο πάνω μείωση ή απαλλαγή το Δικαστήριο συνεκτιμά το βαθμό της υπαιτιότητας του καταλογισθέντος, την προσωπική και οικογενειακή οικονομική του κατάσταση, τη βαρύτητα της δημοσιονομικής παράβασης, τις συνθήκες τέλεσής της και το επελθόν από αυτή αποτέλεσμα. Το Δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει, επίσης, τον καταλογισθέντα από το συνολικό ποσό του καταλογισμού, αν κρίνει ότι συνέτρεχε στο πρόσωπο του καταλογισθέντος συγγνωστή πλάνη για το δημιουργηθέν έλλειμμα. Εξαιρούνται των ρυθμίσεων της παρούσας καταλογιστικές πράξεις, οι οποίες αφορούν αποδοχές και αποζημιώσεις εν γένει υπαλλήλων δήμων, κοινοτήτων, Ν.Π.Δ.Δ. και ιδρυμάτων αυτών, καθώς και έξοδα παράστασης αιρετών οργάνων δήμων και κοινοτήτων.

Άρθρο 106

Οι ρυθμίσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 33 καταλαμβάνουν και τις καταλογιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί πριν από την ισχύ του άρθρου 37 του ν. 3801/2009 (Α΄ 163), καθώς και τις καταλογιστικές πράξεις που εκκρεμούν για εκδίκαση ενώπιον των Τμημάτων ή της Ολομελείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή εκδικάστη- καν αλλά δεν έγινε η διάσκεψη του Δικαστηρίου μέχρι την ισχύ του άρθρου αυτού.

Άρθρο 107

1. Οι απολογισμοί και ισολογισμοί των πρωτοβάθμιων δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται σύμφωνα με το ν. 3852/2010, έτους 2010 ή παλαιότερων ετών, υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο από το νέο δήμο. Οι απολογισμοί των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που καταργούνται, έτους 2010 ή παλαιότερων ετών, υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο από την περιφέρεια. **2.** Παρατείνονται για το έτος 2012 και κατά δύο μήνες οι προθεσμίες των άρθρων 72 παρ. 2, 74 παρ. 2 και 76 παρ. 1 του ν. 2362/1995, που αναφέρονται στην κατάρτιση του Απολογισμού και Ισολογισμού του Κράτους και την αποστολή τους από τον Υπουργό Οικονομικών στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο μετά τη διαπίστωση της ορθότητας αυτών τους επιστρέφει στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους μέσα σε ένα μήνα από την ημέρα αποστολής τους μαζί με τη σχετική διαδήλωση αυτού.

Άρθρο 108

Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος σταθεροποίησης και ανάπτυξης της οικονομίας της χώρας, σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, δεν εφαρμόζεται το άρθρο 33 παρ. 1 του παρόντος για τις δαπάνες των περιφερειών.

Άρθρο 109

Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 38 δεν εφαρμόζονται στις εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4055/2012 (2.4.2012), υποθέσεις ενώπιον του αρμόδιου Κλιμακίου και οι διατάξεις των άρθρων 80, 82 παρ. 1 και 3, 83, 87 παρ. 3 και 90 παρ. 1 ισχύουν από 16.9.2012 και εφαρμόζονται στις πράξεις και στις δικαστικές αποφάσεις που θα εκδοθούν από την ημερομηνία αυτή και εφεξής.

Άρθρο 110

Όπου στον παρόντα Κώδικα γίνεται παραπομπή σε διατάξεις νόμων ή κανονιστικών πράξεων, αυτή αναφέρεται στις διατάξεις όπως ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο δεύτερο

1. Με την επιφύλαξη των οριζομένων στο άρθρο 109, από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται το π.δ. 774/1980 (Α΄ 189), καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη αντίθετου περιεχομένου.

2. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2013

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2013

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ **ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ**

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34*ΑΘΗΝΑ 10432*ΤΗΛ. 2105279000*FAX 2105221004